

vederbörande provincialläkare äfven skulle anförtros uppsigten öfver de inom distriktet befintliga, enskildt vårdade sinnessjuka.

Beträffande sättet för åstadkommande af den förbättring i provincialläkarnes vilkor, som deras förberörda mångartade och viktiga åligganden syntes påkalla, har Medicinalstyrelsen ansett densamma icke kunna tillvägabringas genom ökade tjänstgöringspenningar vid vissa distrikt, enär en sådan löneförhöjning hvarken komme alla provincialläkare till godo eller finge såsom pension åtnjutas; och lika mycket som förhöjd lön vore förbättrad pensionering för desse läkare af nöden. För en sådan talade äfven både rättvisa och billighet, då man sammanställde provincialläkarnes pensioner med de pensionsbelopp, som tilldelades öfrige med dem jemförlige tjänstemän i länen, nemligen häradshöfdingar, landssekreterare, landskamrerare och kronofogdar. Om man äfven i de biförtjenster, hvilka provincialläkarne kunde genom enskildt meddelad sjukvård förvärfva, skulle finna ett skäl dertill, att deras *löner* blifvit ställda lägre än de nämnde tjänstemännens, så bortföle likväl detta skäl helt och hållet, när fråga vore om *pensionerna*, ty då provincialläkaren blifvit uttjent eller uppnått den ålder, att han ej längre kunde anses förmå på ett tillfredsställande sätt sköta sin tjänstebefattning, skulle han ej heller kunna påräkna stor, om ens någon, inkomst af enskild praktik, och likväl måste han, efter en mödosam tjänstgöring i statens tjänst för ringa lön, enligt nu gällande förhållanden åtnöjas på ålderdomen med en pension af ungefär halfva det belopp, som staten bestode hans jemlikar bland öfrige tjänstemän, hvilkas befattningar, utan att vara mera magtpåliggande, vore vida mindre mödosamma och fordrade vida mindre långvariga och kostsamma studier.

Att nu utgående tjänstgöringspenningar vid de sämre lottade distrikten fortfarande måste anlitas såsom det enda medlet att någorlunda utjemna de olika förhållandena, vore enligt Medicinalstyrelsens åsigt likväl nödvändigt, och häri låge äfven skälet, hvarföre styrelsen icke kunde förorda hela den af provincialläkarne sökta löneförbättringen, utan ansåge sig böra inskränka sin begäran till en slutlön och pension för desse läkare af 4,000 kronor. Denna summa skulle visserligen kunna uppnås genom fyra successiva ålderstillägg utöfver den nuvarande lönen, i likhet med hvad förhållandet vore för lärarne vid allmänna läroverken; men i betraktande af den stora vigten för provincialläkarne att tidigt komma i åtnjutande af löneförbättring för att kunna afbetala de genom gällande examensfordringar särdeles dryga kompetenskostnaderna, hvilka för flertalet medfört större eller mindre skuldsättning, äfvensom deras jemförelsevis korta förvärfstid och medel-lifslängd, hade Medici-

nalstyrelsen ansett rättare att förorda lörens höjande till 3,000 kronor samt ännu ett ålderstillägg å 500 kronor efter 15 års tjenst, utom det redan beviljade å samma belopp efter 10 års tjenstgöring.

Enligt detta förslag skulle, med beräkning af provincialläkare-tjensternas antal och innehafvarnes nuvarande tjensteålder, vid 1883 års ingång erfordras: till 1,000 kronors löneförhöjning å 137 provincialläkare 137,000 kronor och till 500 kronors ålderstillägg å 55 provincialläkare, som tjenat 15 år, 27,500 kronor, eller tillhopa 164,500 kronor.

Vidkommande pensionsvilkoren hade Medicinalstyrelsen, i anseende till vigten deraf, att tillräcklig pension blefve provincialläkarne beredd vid sådan ålder, att de icke, både sig sjelfva och distrikten till skada, nödgades allt för länge bibehålla sina tjänster, funnit sig böra förorda deras nu gjorda anhållan.

Behofvet af förbättrade lönevilkor åtminstone för provincialläkarne i de genom befolkningens gleshet och fattigdom eller andra omständigheter minst inkomstgifvande distrikten torde få anses erkänt och vinner äfven bekräftelse af den yppade bristen på sökande till lediga läkarebeställningar i vissa sådana distrikt. Detta behof synes mig därför vara af beskaffenhet att nu ej böra åsidosättas, äfven om man tager i betraktande, att så nyligen som år 1878 beslut fattats, hvarigenom samtliga desse läkares löneförmåner och pensionsvilkor blifvit i större eller mindre mån tillgodosedda.

Den särskilda ställning, provincialläkarne intaga såsom statens tjänstemän, väsentligen olik andre tjänstemäns, de der icke på långt när i samma grad som de förre kunna eller få dela tid och krafter mellan egentliga embetspligter och en verksamhet egnad åt enskildes tjenst och af dem godtgjord, — denna ställning, hvilken i sjelfva verket föga medgifver någon i nu föreliggande fråga tillämplig jemförelse mellan aflöningsförhållandena å ena och andra sidan, föranleder ock, efter min åsigt, dertill, att provincialläkarnes löne- och pensionsvilkor böra vara skäligen afpassade efter vidden och vigten af de fordringar, staten för egna ändamål på dem ställer, och de inskränkningar i den enskilda praktiken, som deraf följa. Då nu, på sätt äfven Medicinalstyrelsen anmärkt, ett förslag till ny instruktion för ifrågavarande läkare nyligen blifvit utarbetadt, utan att detsamma ännu kunnat till Eders Kongl. Maj:ts slutliga pröfning framläggas — hvilket förslag, på samma gång det tydligare, än hittills skett, bestämmer desse läkares skyldigheter i afseende på den allmänna helsovården, äfven afser att fastställa, i hvilken mån provincialläkare är berättigad att fordra ersättning af enskilde eller af kommun för af honom lemnad sjukvård — men de skyldigheter, samt de inskränkningar

Åttonde hufvudtiteln.

i möjligheten till enskildt förvärf, som Eders Kongl. Maj:t kan finna skäligt att för provincialläkarne stadga vid den antagligen snart förestående pröfningen af nämnda förslag, synas mig hafva en väsentlig betydelse för bedömandet, om och i hvilken mån löneförbättring för desse läkare i allmänhet må varda af rättvisa och billighet påkallad, eller om, såsom Statsutskottet vid senaste riksdag antagit, en förhöjning i löneförmåner är behöflig blott för dem, hvilka fått sin verksamhet i distrikt, der af en eller annan anledning läkarne icke kunna anses åtnjuta tillräcklig godtgörelse för sitt arbete, eller tillfällena till enskild förtjenst äro jemförelsevis mindre betydande; så har jag trott det icke vara lämpligt att nu ifrågasätta någon definitiv reglering af provincialläkarnes löner eller ändring i de deraf beroende pensionsbestämmelserna.

På det att emellertid och utan hinder häraf Eders Kongl. Maj:t må sättas i tillfälle att åt provincialläkare i sådana distrikt, hvarest, till följd af befolkningens gleshet eller fattigdom och distriktens vidd eller besvärlighet i afseende å sjukvårdens handhafvande, svårighet vid inträffade ledigheter uppstått att finna sökande till tjensterna, eller der läkarnes inkomster befinnas allt för knappa i förhållande till deras lefnadsbehof, ytterligare lemna någon skälig lönetillökning, utgående i form af tienstgöringspenningar, erfordras ytterligare anslag, hvars belopp för nästkommande år, på grund af för handen varande omständigheter, ej läser böra sättas under 20,000 kronor. Jag får derfor i underdånighet hemställa, det Eders Kongl. Maj:t måtte föreslå Riksdagen att, för beredande af tillfällig löneförbättring såsom tienstgöringspenningar åt provincialläkare, å extra stat för år 1883 anvisa nyssnämnda belopp, 20,000 kronor.

Veterinärundervisningen.

[31.] För uppehållande af undervisningen vid Veterinärinrättningen i Skara erfordras, enligt hvad inrättningens direktion förmält, anslag till samma belopp som förut dertill utgått; och får jag i anledning häraf hemställa, det Eders Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen, att jemväl för år 1883 ett extra anslag af 12,900 kronor måtte för berörda ändamål anvisas.

Ang. Veterinärinrättningen i Skara.

Vetenskapsakademien.

[32.] I underdånig skrifvelse den 14 September 1881 har Vetenskapsakademien, i likhet med hvad under närmast föregående åren egt rum,

Ang. zoologiska stationen vid Kristineberg.

anhållit om framställning till Riksdagen derom, att det belopp af 2,000 kronor, som för hvart och ett af åren 1879—1882 blifvit på extra stat anvisadt till underhåll af den zoologiska stationen vid Kristineberg i Göteborgs- och Bohuslän samt för främjande af arbetena vid densamma, måtte i syfte af stationens framtida betryggande varda uppfördt på ordinarie stat.

Emellertid och med afseende å hvad vid föregående riksdagar rörande denna fråga förekommit, anser jag mig icke heller nu böra å den gjorda framställningen tillstyrka bifall i vidsträcktare mån, än att Eders Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen att till omförmälda ändamål jemväl för år 1883 å extra stat bevilja ett belopp af 2,000 kronor, att ställas till Vetenskapsakademiens förfogande.

Vitterhets-, historie- och antiqvitets-akademien.

Med anledning af Vitterhets-, historie- och antiqvitets-akademiens uti skrifvelse den 17 Augusti 1881 gjorda framställning, hemställer jag i underdånighet, att, enär de extra anslag å tillsammans 9,200 kronor, som för ändamål, tillhörande akademiens verksamhet, blifvit för innevarande år likasom för de närmast föregående åren beviljade, äro för samma ändamål behöfliga jemväl för nästkommande år, Eders Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen att för år 1883 bevilja enahanda anslagsbelopp, nemligen:

[33.]

Ang. arfvoden för vård af Vitterhets-, historie- och antiqvitets-akademiens samlingar m. m.

till arfvoden åt vetenskapligt bildade biträden vid ordnandet och vården af de under akademiens inseende ställda samlingar samt till aflöning åt vaktbetjening vid samlingarnes offentliga förevisning	4,000 kronor;
till undersökning och beskrifning af fäderneslandets fornlemningar m. m.	3,200 »
samt till utgifvande af planschverk öfver fornsaker och andra märkvärdiga föremål i statens historiska museum	2,000 »
	<hr/> Summa 9,200 kronor.

Uppfostringsanstalter för döfstumma och blinda.

Hos Eders Kongl. Maj:t har Direktionen öfver Institutet för blinda i underdånighet anhållit, att ett statsanslag af 21,000 kronor måtte äfven för år 1883 institutet beredas för att jemte dess öfriga tillgångar användas i enlighet med de för enahanda anslagsbelopp under de närmast

[34.]

Ang. Institutet för blinda.

föregående åren bestämda grunder; och får jag med anledning häraf hemställa, det Eders Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen att för ifrågavarande institut anvisa å extra stat för år 1883 ett belopp af 21,000 kronor.

[35.] Till uppehållande af undervisningen vid de i Vadstena, i Skara och i Bollnäs församling af Gefleborgs län upprättade tillfälliga läroanstalterna för öfveråriga döfstumma erfordras för år 1883, i enlighet med förut uppgjord och framlagd beräkning, för hvarje af de tre anstalterna 16,400 kronor, eller tillsammans 49,200 kronor; och får jag alltså i underdånighet hemställa, det Eders Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen, att sistnämnda belopp, 49,200 kronor, måtte varda för år 1883 i likhet med föregående år på extra stat anvisadt för undervisningens uppehållande vid ifrågavarande tre anstalter.

Hospitalsvården.

[36.] Angående fortsättning af beslutade nybyggnader vid Upsala hospital har Öfverintendentsembetet i underdånigt memorial den 4 sistlidne Oktober föreslagit, att under år 1883 skulle derstädes verkställas uppförande af hospitalsafdelningarna III och VI till grund, väggar, bjelklag, karmar och takstolar, varande kostnaden för dessa byggnadsarbeten beräknad till 190,000 kronor; och tillstyrker jag i underdånighet, det Eders Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen att för år 1883 å extra stat anvisa nämnda belopp, 190,000 kronor, till omförmälda arbeten.

[37.] Sedan Riksdagen år 1881, på Eders Kongl. Maj:ts framställning, för inköp af den å Kristinehamns stads grund befintliga egendomen Marieberg till plats för anläggning af ett hospital, hufvudsakligen afsedt för sinnessjuke från Vermlands, Örebro och Skaraborgs län, beviljat 10,000 kronor att användas till handpenning å köpeskillingen för nämnda egendom, och efter det Eders Kongl. Maj:t i anledning häraf bemyndigat Medicinalstyrelsen att för berörda inköp träffa uppgörelse med egaren af Marieberg, Häradshöfdingen S. Löwenhielm, på de vilkor, som finnas angifna dels i det vid Medicinalstyrelsens underdåniga skrifvelse i ämnet den 30 September 1878 fogade förslag till köpekontrakt, dels i de af Löwenhielm sedermera vid särskilda tillfällen skriftligen meddelade förbindelser och erbjudanden i afseende på köpet; så har Medicinalstyrelsen i underdånig skrifvelse den 26 sistlidne September anført: att styrelsen redan vidtagit sådana förberedande åtgärder för uppgörelsen om

egendomen Mariebergs inköp, hvilka stode i sammanhang med ofvanberörda förslag till köpekontrakt och dertill hörande handlingar, nemligen bestämmandet af den del utaf egendomen Ålskär, som mot ersättning af skogsmark från landeriet Marieberg skulle af Häradshöfdingen Löwenhielm för det blifvande hospitalets räkning inköpas att tillsammans med Marieberg användas för samma hospitals behof m. m.; att, när alla förberedande åtgärder syntes kunna under loppet af år 1882 medhinnas, och då vid den tiden inga hinder i öfrigt mötte för köpets afslutande, så att egendomen Marieberg kunde tillträdas midfastan 1883, Medicinalstyrelsen borde dessförinnan hafva till sin disposition återstoden af den betingade köpeskillingen, eller 75,000 kronor; samt att, då, enligt hvad i ofvan åberopade handlingar äfven förekomme, för hospitalsområdets ordnande erfordrades, att en inom Mariebergs egor helt och hållet belägen skogsmark, i areal uppgående till 9 tunnland 20,³ kappland, likaledes blefve för hospitalets räkning förvärfvad, utgörande kostnaden för densamma enligt verkställd värdering 1,962 kronor 62 öre, Medicinalstyrelsen funne sig böra anhålla, att medel jemväl för detta inköp måtte ställas till dess förfogande.

Under erinran att, beträffande nyss nämnda skogsmark, hvilken redan i det vid Kongl. propositionen till 1881 års riksdag bilagda protokoll i ämnet omförmäldes såsom behöflig för ifrågavarande anläggning, Eders Kongl. Maj:t, på särskild framställning af Medicinalstyrelsen, den 7 sistlidne Oktober bemyndigat samma styrelse att för Kronans räkning inköpa lägenheten för det uppgifna beloppet, som finge förskjutas af de till hospitals underhåll anslagna medel, får jag, på grund af hvad sålunda förekommit, i underdånighet hemställa, att Eders Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen, att till gäldande af *dels* återstående köpesumman för egendomen Marieberg med dertill hörande byggnader, 75,000 kronor, och *dels* köpesumman för ofvannämnda skogsmark, 1,962 kronor 62 öre, eller tillhopa 76,962 kronor 62 öre, ett till fullt krontal jemnadt belopp af 76,963 kronor måtte varda såsom extra anslag för år 1883 anvisadt.

På Eders Kongl. Maj:ts framställning har Riksdagen beviljat senast för hvardera af åren 1881 och 1882, i likhet med närmast föregående år, ett extra anslag af 20,000 kronor, att i enlighet med uppgifna grunder användas till understöd åt uppfostringsanstalter för sinnesslöa barn.

[38.]

Ang. uppfostringsanstalter för sinnesslöa barn.

Med tillämpning af dessa grunder, enligt hvilka de allmänna bestämmelser, som blifvit fastställda såsom vilkor för åtnjutande af sådant

understöd, ej afsett det af Emanuela Carlbeck inrättade idiothem å lägenheten Johannesberg vid Mariestad, ej heller den af föreningen i Stockholm för sinnesslöa barns vård stiftade skola, har Eders Kongl. Maj:t af ofvannämnda anslag för så väl 1881 som 1882 anvisat å idiothemmet å Johannesberg 5,000 kronor, med vilkor att fyra frielever der underhålles, samt å idiotskolan i Stockholm 10,000 kronor, med vilkor att minst 35 elever skulle derstädes uppfostras och bland dem 10 underhållas afgiftsfritt, dock med rättighet för skolans styrelse att i stället för högst fyra frielever intaga dubbla antalet mot half afgift, hvarjemte vid skolan borde, utöfver det för elevernas undervisning och vård nödiga antal lärarinnor och sköterskor, anställas minst tre personer, som ville dertill utbilda sig; och hafva dessa anstalter varit underkastade inspektion, som chefen för Ecklesiastikdepartementet egt att bestämma.

Sedan vidare, beträffande andra sådana inrättningar, hvilkas styrelser kunde önska bidrag af ofvannämnda anslag för år 1881, Eders Kongl. Maj:t genom nådig kungörelse den 28 Maj 1880 meddelat de af Riksdagen godkända bestämmelser, som skulle utgöra vilkor för understödets erhållande, samt föreskrifvit hvad i öfrigt vore att iakttaga vid derom skeende ansökningar, hafva, på gjorda underdåniga framställningar och efter verkställd inspektion, understöd af sistnämnda anslag till ett sammanlagdt belopp af 5,000 kronor beviljats dylika anstalter inom Gefleborgs, Östergötlands och Malmöhus län; och har Eders Kongl. Maj:t låtit utfärda nådig kungörelse af den 13 Maj 1881 rörande vilkoren för åtnjutande af understöd för år 1882 utaf det till detta ändamål beviljade anslag.

Som underdåniga ansökningar redan blifvit gjorda, att åt idiothemmet å Johannesberg och åt den i Stockholm befintliga idiotskola måtte äfven för år 1883 beredas understöd till enahanda belopp som tillföre, men med den förändring i vilkoren, hvad angår sistnämnda anstalt, att antalet frielever skulle nedsättas från tio till sex; samt framställningar om statsbidrag under nästkommande år jemväl åt de öfriga, här ofvan ofvannämnda anstalterna utan tvifvel kunna förväntas, får jag — som för närvarande, och då någon egentlig utredning om behofvet af den ifrågasatta inskränkningen i Stockholms idiotskolas förbindelser för anslags åtnjutande icke förekommit, anser mig sakna skäl att understödja den i detta afseende gjorda anhållan — i underdånighet hemställa, det Eders Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen att såsom understöd för år 1883 ått uppfostringsanstalter af ifrågavarande beskaffenhet ställa till Eders Kongl. Maj:ts förfogande ett extra anslag af 20,000

kronor, att användas i öfverensstämmelse med samma grunder, som vid beviljandet af sådant anslag för de föregående åren blifvit af Riksdagen godkända.

I skrifvelse den 28 September 1881 har Eders Kongl. Maj:ts Be- fallningshafvande i Gefleborgs län, på begäran af länets Landsting, underdånigst anhållit, det Eders Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen att äfven för år 1883 bevilja ett anslag af 7,500 kronor såsom statsbidrag åt det inom Jerfsö socken i Helsingland befintliga sjukhem för spetelske, under enahanda villkor, som Riksdagen tillförne fäst vid beviljandet af dylikt bidrag. [39.]

Ang. spetelske-sjukhemmet i Jerfsö.

Medicinalstyrelsen har i häröfver afgifvet underdånigt utlåtande, enär särdeles inom provinsen Helsingland, der antalet spetelske sjuke under år 1880 varit något högre än under föregående år, ifrågavarande sjukdom egde en icke ringa spridning, och då det vore af synnerlig vigt att sådane sjuke egde tillfälle till tjenlig behandling och vård å en för dem inrättad anstalt, hvarigenom äfven sjukdomens ytterligare spridning kunde motverkas, tillstyrkt att, på det å anstalten skulle kunna mottagas det högsta antal sjuke, som utrymmet medgäfvé, den underdåniga framställningen måtte bifallas.

Med anledning häraf hemställer jag, det Eders Kongl. Maj:t behagade föreslå Riksdagen att jemväl för år 1883 bevilja ett extra anslag af 7,500 kronor till upprätthållande af sjukhemmet i Jerfsö socken, under villkor att 4,000 kronor dertill af Landstinget anvisas för samma år och att spetelske sjuke äfven från andra län än Gefleborgs varda till vård å anstalten mottagne, så långt utrymmet derstädes kan sådant medgifva.

Diverse anslag.

I likhet med hvad under de sist förflutna åren skett och af samma skäl, som då förekommit i fråga om särskilda anslag dels till Svenska fornskriftsällskapet, och dels till beredande af religionsvård åt svenske sjömän i utländska hamnar samt åt andra derstädes sig uppehållande landsmän, torde Eders Kongl. Maj:t behaga föreslå Riksdagen att jemväl för år 1883 på extra stat anvisa:

till Svenska fornskriftsällskapet	2,000 kronor	
och till beredande af religionsvård åt svenske sjö män m. fl. i utländska hamnar	10,000	»

[40, 41.]
Ang. dels Sv. fornskriftsällskapet och dels religionsvård åt svenske sjömän m. fl. i utländska hamnar.

[42.] På sätt Linköpings domkyrkostyrelse i underdånig skrifvelse hemställt, torde Eders Kongl. Maj:t föreslå Riksdagen att af det till restaura-
Ang. restaura- tion af Lin- köpings dom- kyrka. tion af domkyrkan i Linköping utaf Riksdagen beviljade extra anslag å 68,500 kronor, hvaraf tillhoppa 48,000 kronor anvisats att utgå under åren 1877—1882, äfven för nästkommande år anvisa ett belopp af 8,000 kronor för berörda ändamål.

[43.] Då det af särskilde komiterade upprättade förslag om beredande
Ang. Lifrust- kammaren. af annan och lämpligare lokal för Lifrustkammaren ännu icke kunnat inför Eders Kongl. Maj:t till slutlig pröfning anmälas, får jag emellertid, under åberopande af den utredning och de skäl, som i ämnet framlades vid 1880 års riksdag, i underdånighet hemställa, det Eders Kongl. Maj:t behagade föreslå Riksdagen att för tillsyn och vård af Lifrustkammaren och dermed förenade samlingar bevilja jemväl för år 1883 ett extra anslag till enahanda belopp, som blifvit för innevarande år anvisadt, eller 1,700 kronor.

[44.] Med åberopande af den år 1881 församlade Riksdagens beslut om
Ang. Nordi- ska museet. anvisande af ett extra anslag för år 1882 af 16,000 kronor till det Nordiska museet har styrelsen för samma museum i skrifvelse den 28 September nästlidet år anhållit, att till Riksdagen måtte aflåtas framställning om beviljande jemväl för år 1883 af enahanda anslag för ifrågasvarande museum.

Med anledning häraf hemställer jag i underdånighet, det Eders Kongl. Maj:t behagade föreslå Riksdagen att på extra stat för år 1883 anvisa ett belopp af 16,000 kronor, att ställas till styrelsens för Nordiska museet förfogande, för att enligt dess bestämmande användas för museet tillhörande ändamål.

[45.] Sedan Riksdagen år 1881, uppå Eders Kongl. Maj:ts framställ-
Ang. veten- skaplig be- arbetning af Vega-expedi- tionens sam- lingar. ning, beviljat till vetenskaplig bearbetning af de genom Vega-expeditionen hemförda samlingar och af de under resan utförda fysikaliska och geografiska observationer ett anslag af 50,000 kronor samt deraf anvisat på extra stat för år 1882 ett belopp af 25,000 kronor, att utgå på sätt och under de vilkor, Eders Kongl. Maj:t föreslagit, får jag i underdånighet hemställa det Eders Kongl. Maj:t nu täcktes föreslå Riksdagen att på extra stat för år 1883 anvisa det återstående beloppet

25,000 kronor, att, i enlighet med hvad förut föreskrifvits, genom Vetenskapsakademien tillhandahållas Professoren m. m. friherre A. E. Nordenskiöld i mån af behof och mot redovisningsskyldighet samt i öfrigt under de af honom erbjudna vilkor i fråga om samlingarnas öfverlemnande till staten.

I en till Vetenskapsakademien ingifven och af bemälda akademi [46.] till Eders Kongl. Maj:ts öfverlemnad skrift har Chefen för Sveriges geologiska undersökning, e. o. Professoren O. M. Torell hemställt, att akademien måtte förnya sitt uti underdånig skrifvelse den 8 December 1880 lemnade förord för hans då framställda anhållan, att tillfälle måtte beredas för två geologer att medfölja den sjöexpedition, som skulle komma att till Spetsbergen afgå i och för inrättandet derstädes af en svensk fysikalisk observationsstation, och att ett anslag af 5,500 kronor af allmänna medel måtte beredas till bestridande af de kostnader, som dessa geologers forskningsresa beräknades skola medföra. Med anledning häraf har Vetenskapsakademien i underdånig skrifvelse den 14 nästlidne December dels anmält, att förberedelserna för Spetsbergsstationens inrättande framskridit så långt, att, så framt akademiens underdåniga hemställan om stationspersonalens och dess effekters transport till Spetsbergen och tillbaka genom Eders Kongl. Maj:ts Flottas försorg och på dess bekostnad varder i nåder bifallen, och så vidt eljest icke några oförutsedda hinder mellankomma, expeditionen för upptransporteringen till Spetsbergen bör kunna afgå i början af Juli innevarande år, och dels förordat Professoren Torells nu förnyade anhållan om anslag af allmänna medel för ifrågavarande ändamål.

Ang. anslag för geologiska undersökningar å Spetsbergen.

I sin förenämnda skrifvelse den 8 December 1880 hade Vetenskapsakademien till stöd för sitt tillstyrkande åberopat ett särskildt inhemtadt yttrande af tvänne sakkunnige ledamöter af akademien, Professoren friherre A. E. Nordenskiöld och Geologen A. E. Törnebohm, hvilka anført bland annat: att, på sätt Torell i en dem meddelad promemoria framhållit, alla expeditioner, hvilka från Sverige afgått till Spetsbergen, varit åtföljda af geologer, och att de geologiska undersökningar, som af dessa expeditioner utförts, väsentligt bidragit att belysa mer än en dunkel fråga rörande vår jords utvecklingshistoria, hvaremellertid inom det rika geologiska forskningsfält, som Spetsbergen hade att erbjuda, mycket dock ännu återstode att inhemta särskildt derigenom, att i öns storartade naturliga profiler bättre än på något annat ställe borde kunna erhållas värdefulla upplysningar rörande de för Sve-

rige så viktiga bergbildningarne från de äldsta geologiska perioderna, äfvensom möjligen kunde vinnas något bidrag till bestämmande af de kristalliniska skiffrens geologiska plats, hvilka i mäktiga massor deltog i skandinavien fjellbyggnad, hvarjemte genom ett närmare studium af det sätt, hvarpå Spetsbergens jöklar utförde sitt geologiska arbete, mångt bidrag borde kunna vinnas till en närmare kännedom af de förhållanden, under hvilka Sveriges lösa aflagringar en gång bildades; att bland dessa och andra af Torell anförda skäl, som talade för önskvärdheten af det utaf honom väckta förslagets utförande, isynnerhet borde betonas vigten deraf, att ett tillfälle sådant som det nu förevarande icke måtte försummas att på Spetsbergen söka bidrag till de skandinaviska fjellskiffrens geognosi, hvilket borde blifva hufvudföremålet för geologernas uppmärksamhet; att, så länge man endast kände de nämnda skifferbildningarnas *södra* gräns, deras geognosi dock svårigen kunde blifva nöjaktigt utredd, innan äfven den *norra* gränsen blefve uppsökt och undersökt, hvartill icke funnes någon möjlighet annat än på Spetsbergen, samt att på dessa, i det afgifna yttrandet än vidare utvecklade grunder akademien förenämde två ledamöter tillstyrkte utverkande för ifrågavarande ändamål af statsanslag till det enligt uppgjort och företedt kostnadsförslag angifna beloppet.

Med stöd af hvad sålunda förekommit och när de för ändamålet erforderliga medlen, hvilka behöfva disponeras redan under innevarande år, torde — derest de varda af Riksdagen anvisade för år 1883 — kunna af förhanden varande tillgångar förskjutas, anser jag mig böra tillstyrka, det Eders Kongl. Maj:t måtte föreslå Riksdagen att på extra stat för år 1883 bevilja ett belopp af 5,500 kronor, att ställas till Vetenskapsakademiens förfogande för bekostande af två geologers resa till Spetsbergen för att der anställa undersökningar enligt af akademien meddelad plan; och torde dervid tillika böra föreskrifvas, att de vetenskapliga samlingar, som af bemälda geologer kunna varda hemförda, skola tillhöra staten samt enligt Eders Kongl. Maj:ts bestämmande, på förslag af Vetenskapsakademien, mellan vederbörande institutioner fördelas.

[47.] De af Statskontoret för ändamål, tillhörande åttonde hufvudtiteln, gjorda förskott, hvilka böra hos Riksdagen till ersättning anmälas, äro, enligt Statskontorets i sådant hänseende lemnade uppgift, följande belopp, utgörande:

dels arfvoden till ledamöter i komitén för ordnande af undervisningen för döfstumma och blinda..... kr. 860: —

Ang. af Statskontoret anmälda förskott.

godtgörelse åt två ledamöter i komitén för särskilda arbeten med insamlande och bearbetande af åtskilliga för komitén behöfliga statistiska arbeten..... kr. 300: —
 ersättning för bestridande af sekreteraregöromålen inom komitén samt till renskrifning och gratifikationier åt komiténs vaktmästare ..... » 935: 65
och dels till arrendatorn af Vexjö hospitalsgård förskjuten ränta från den 14 Mars 1880 till samma dag 1881 å medel, som af Karlskrona—Vexjö jernvägsbolag erlagts för exproprierad mark från nämnde hospitalsgård ..... » 348: 65.
 Jag hemställer i underdånighet, att Eders Kongl. Maj:t tacktes hos Riksdagen göra framställning derom att, till gäldande af nämnda förskott å tillhopa 2,444 kronor 30 öre, ett till fullt krontal jemnadtt belopp af 2,445 kronor måtte varda såsom extra anslag för år 1883 anvisadt.

Hvad föredragande Departementschefen i ofvan berörda hänseenden hemställt och föreslagit tacktes Hans Maj:t Konungen, på tillstyrkande af Statsrådets öfrige ledamöter, i nåder gilla, med befallning tillika att utdrag af detta protokoll skulle till Finansdepartementet öfverlemnas till ledning vid författandet af Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående statsverkets tillstånd och behof.

Ex protocollo:
Carl Tornérhielm.

Nionde hufvudtiteln.

*Utdrag af protokollet öfver finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 9 januari
1882.*

Närvarande:

Hans Excellens Herr Statsministern Grefve POSSE,
Hans Excellens Herr Ministern för utrikes ärendena Friherre
HOCHSCHILD,
Statsråden: LOVÉN,
VON STEYERN,
Friherre VON OTTER,
TAUBE,
HEDERSTIERNA,
HAMMARSKJÖLD,
RICHERT,
THEMPTANDER,

Sedan de till åttonde hufvudtiteln hörande frågor blifvit på föredragning af vederbörande departementschef pröfvade, anhöll departementsche-
Bih. till Riksd. Prot. 1882. 1 Saml. 1 Afd.

Nionde hufvudtiteln.

fen statsrådet Themptander att få anmäla de frågor, som tillhörde regle-
ringen af

Nionde hufvudtiteln,

omfattande pensions- och indragningsstaten.

Hvad först angick

pensionsstaten,

förklarade departementschefen sig icke ega anledning föreslå någon för-
ändring i de å denna stat uppförda anslagens belopp.

Beträffande åter

indragningsstaten

erinrade departementschefen om Kongl. Maj:ts på nedannämnda departements
föredragning dels denna dag och dels, enligt finansdepartementet tillhanda-
komna protokollsutdrag, förut fattade beslut om aflåtande till Riksdagen
af följande framställningar, nemligen

[1.] på *justitiedepartementets* föredragning: (se **bil. 1** vid detta prot. pag. 1)
Pensionering af vissa vid fängvården anstälde fanjunkare m. fl. att den pensionsrätt å allmänna indragningsstaten, som under förut-
sättning af Riksdagens bifall till den af Kongl. Maj:t beslutade fram-
ställning om fastställande af lönestat för vissa **vid fängvården anstälde fanjunkare, underofficerare, vaktmästare, förste konstaplar, konstaplar och fångevaldiger** skulle tillkomma desse tjenstinnehafvare, må inträda vid uppnådda 60 lefnads- och 30 tjenstår, derest löntagaren minst 20 år in-
nehafvade ordinarie tjenst på fängvårdens stat;

på *justitiedepartementets* föredragning: (se **bil. 2** vid detta prot. pag. 4) [2.]
 att åt registratorn i fängvårdsstyrelsen **Gustaf von Post** må å all-
 männa indragningsstaten beviljas en årlig pension af 2,800 kronor, att Pension för
registratorn i
fängvårdssty-
relsen G. von
Post. utgå från och med månaden näst efter den, då afsked varder honom
 beviljad;

på *justitiedepartementets* föredragning: (se **bil. 3** vid detta prot. pag. 6) [3.]
 att bevakningsbefälhafvaren vid kronohäktet i Svanesund **Gustaf
 Fredrik August Fornander** må uppföras å allmänna indragningsstaten till Pension för
bevakningsbe-
fälhafvaren
vid kronohäk-
tet i Svanesund
G. F. A. For-
nander. åtnjutande från och med månaden näst efter den, då afsked varder honom
 beviljad, af en pension af 800 kronor årligen;

på *justitiedepartementets* föredragning: (se **bil. 4** vid detta prot. pag. 8) [4.]
 att underofficeren vid kronoarbeitscorpsen **Johan Otto Wahlström** må Pension för
underofficeren
vid kronoar-
beitscorpsen J.
O. Wahlström. berättigas att från och med månaden näst efter den, då han erhåller af-
 sked från underofficersbefattningen vid kronoarbeitsstationen å Tjurkö, å
 allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension af 600 kronor;

på *justitiedepartementets* föredragning: (se **bil. 5** vid detta prot. pag. 10) [5.]
 att vaktqvinnan vid länsfängelset i Venersborg **Carolina Eriksson** må Pension för
vaktqvinnan
vid länsfän-
gelset i Ve-
nersborg C.
Eriksson. erhålla rätt att från och med månaden näst efter den, då hon erhåller
 afsked, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension af 250
 kronor;

på *landtförsvarsdepartementets* föredragning: (se **bil. 6** vid detta prot. [6.]
 pag. 12) Pension för f.
d. regements-
skrifvaren vid
lifregementets
husarcorps,
auditören M.
E. Bäckström.
 att auditören vid lifregementets husarcorps **Maths Evald Bäckström**,
 hvilken förut tillika tjenstgjort såsom regementsskrifvare vid samma corps,
 må från och med månaden näst efter den, hvori han från auditörstjensten
 afgår, under sin återstående lifstid åtnjuta från allmänna indragningssta-
 ten fyllnadspension till det belopp, som tillsammans med Bäckströms audi-
 törspension från arméns pensionskassa, 450 kronor, mötsvarar den för re-

gementsintendent bestämda pension af 2,240 kronor, eller således 1,790 kronor;

[7.] på landtförsvarsdepartementets föredragning: (se bil. 7 vid detta prot. Pension för f. d. regements-skrifvaren vid Jemtlands häst- och fältjägarecorps, majoren i armén **Edvard Theodor Fredrik Nordbeck**, hvilken efter erhållet afsked från kap- tensbeställningen tjenstgjort såsom regementsskrifvare vid Jemtlands häst- och fältjägarecorps, må uppföras å allmänna indragningsstaten till åt- njutande under sin återstående lifstid af pension, motsvarande skilnaden mellan den kaptenspension af 1,000 kronor, Nordbeck redan uppbär, och den för kapten af första klassen eller regementsintendent numera bestämda pension af 2,240 kronor, eller således 1,240 kronor årligen, att utgå från och med månaden näst efter den, då han frånträdt regementsskrifvare- befattningen;

[8.] på landtförsvarsdepartementets föredragning: (se bil. 8 vid detta prot. Pension för förste batal- jonsläkaren A. E. Lundberger. pag. 20) att förste bataljonsläkaren vid Svea lifgarde **Anders Erik Lundber- ger** må från och med månaden näst efter den, hvori han med pension ur arméns pensionskassa afgår från förste bataljonsläkaretjensten, för sin återstående lifstid åtnjuta fyllnadspension från allmänna indragningsstaten till det belopp, som tillsammans med pensionen från nämnda pensionskassa, 450 kronor, motsvarar hans nuvarande fasta lön af 1,800 kronor, eller således 1,350 kronor;

[9.] på landtförsvarsdepartementets föredragning: (se bil. 9 vid detta prot. Pension för förrådsförval- taren vid Sö- dermanlands regemente J. A. von Feilitzen. pag. 23) att förre regementskommissarien, numera förrådsförvaltaren vid Söder- manlands regemente, f. d. majoren i armén **Johan August von Feilitzen** må uppföras å allmänna indragningsstaten till åtnjutande af en årlig pen- sion utaf 600 kronor, att utgå från ingången af månaden näst efter den, i hvilken han erhåller afsked från förrådsförvaltaretjensten, äfvensom att medgifvas må, att innehafvandet af denna pension ej skall utgöra hinder

för von Feilitzen att uppbära den honom enligt kongl. brefvet den 9 februari 1858 tillkommande fyllnad i hans från arméns pensionskassa utgående kaptenspension;

på *landtförsvarsdepartementets* föredragning: (se **bil. 10** vid detta prot. pag. 26) [10.]
 att till understöd åt **f. d. landtvärnsmän** må för år 1883 å allmänna indragningsstaten anvisas 10,000 kronor, under vilkor att understödsbeloppen icke få öfverstiga 200 kronor åt hvarje understödstagare;
Understöd åt f. d. landtvärnsmän.

på *sjöförsvarsdepartementets* föredragning: (se **bil. 11** vid detta prot. pag. 28) [11.]
 att å allmänna indragningsstaten må anvisas 1,466 kronor 67 öre, att årligen utgå såsom pension till föreståndaren för navigationsskolan i Kalmar, kaptenlöjtnanten å flottans indragningsstat **Johannes Christoffer Livijn** under hans återstående lifstid från och med månaden näst efter den, i hvilken afsked från föreståndarebefattningen vid nämnda skola varder honom beviljad;
Pension för föreståndaren för navigationsskolan i Kalmar J. Chr. Livijn.

på *civildepartementets* föredragning: (se **bil. 12** vid detta prot. pag. 32) [12.]
 att landskamreraren i Blekinge län **Olof Rudolf Hammar** må från och med månaden näst efter den, hvari han med pension ur civilstatens pensionsinrättning från tjensten afgår, under sin återstående lifstid åtnjuta från allmänna indragningsstaten fyllnadspension till så stort belopp, att detta tillsammans med pensionen från nämnda inrättning utgör 4,000 kronor, eller 1,600 kronor årligen;
Pension för landskamreraren O. R. Hammar.

på *civildepartementets* föredragning: (se **bil. 13** vid detta prot. pag. 36) [13.]
 att häradsskrifvaren i Gotlands läns södra fögderi **Carl Anders Ljungholm** må från och med månaden näst efter den, i hvilken han med pension från civilstatens pensionsinrättning afgår från tjensten, under sin återstående lifstid åtnjuta från allmänna indragningsstaten fyllnadspension till så stort belopp, att detta tillhopa med pensionen från sagda inrättning utgör 2,500 kronor, eller 1,300 kronor årligen;
Pension för häradsskrifvaren C. A. Ljungholm.

[14—15.] på *civildepartementets* föredragning: (se bil. 14 vid detta prot. pag. 39) att en hvar af följande vid statens jernvägsbyggnader anställde tjänstemän, nemligen stationsingeniören **Gustaf Frithiof Waldenström**, materialförvaltaren **Nils Fredrik Hedenskoug**, nivellören **Lars Theodor Fredrik Nisbeth** samt bokhållarne **Olof Gustaf Hjelm**, **Robert Edvard Lychou**, **Gustaf Ulrik Stolpe** och **Adolf Beurling** må från och med månaden näst efter den, hvarunder han entledigas från anställning vid statens jernvägsbyggnader, åtnjuta från allmänna indragningsstaten årlig pension under sin återstående lifstid till belopp

Pension för stationsingeniören G. F. Waldenström m. fl. tjänstemän vid statens jernvägsbyggnader.

Waldenström af	kr. 4,000:—
Hedenskoug »	» 2,400:—
Nisbeth »	» 1,500:—
Hjelm »	» 1,200:—
Lychou »	» 1,200:—
Stolpe »	» 1,200:—
och Beurling »	» 1,200:—;

Pension för generaldirektören C. G. Beijer.

samt att chefen för styrelsen öfver statens jernvägsbyggnader och för styrelsen för allmänna väg- och vattenbyggnader, generaldirektören **Carl Gottreich Beijer** *) må förklaras berättigad att, då han ur statens tjänst afgår, varda å allmänna indragningsstaten uppförd till åtnjutande under sin återstående lifstid af en mot två tredjedelar af hans nuvarande aflöning svarande pension af i jernadt tal 9,000 kronor årligen, att utgå från och med månaden näst efter den, i hvilken entledigande varder honom beviljad;

[16.] på *civildepartementets* föredragning: (se bil. sjette hufvudtiteln pag. 31) att åt byråchefen i styrelsen öfver statens jernvägsbyggnader **Carl Alfred Grandinson** och bokhållaren i samma styrelse **Carl Emil Strömberg**, hvilkas befattningar icke ingå i den föreslagna organisationen af väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, må å allmänna indragningsstaten uppföras årliga pensioner, för Grandinson till belopp af 3,300 kronor, att jemte den pension från civilstatens pensionsinrättning å 1,200 kronor, hvar till han såsom kanslist i civildepartementet varder efter erlagda retroaktiva

Pension för byråchefen C. A. Grandinson och bokhållaren C. E. Strömberg.

*) Se bil. 14 pag. 42.

afgifter berättigad, utgå från och med månaden näst efter den, hvarunder han från sistberörda befattning erhåller afsked, dock ej före ingången af år 1883, samt för Strömberg till belopp af 2,500 kronor, att utgå från och med år 1883; dock att, derest Grandinson och Strömberg framdeles skulle erhålla anställning å rikets stat, pensionsbeloppen skola minskas med ett belopp, svarande mot den nya aflöningen, eller, om denna uppgår till samma eller högre belopp, upphöra att utgå;

på *ecklesiastikdepartementets* föredragning (se **bil. 15** vid detta prot. [17—19.] pag. 45)

att förra lärarinnan vid slöjdskolan och tekniska skolan i Stockholm, Pension för lärarinnan J. C. Weidenhayn. enkan **Johanna Carolina Weidenhayn**, född Lundgren, må från och med innevarande år under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten åtnjuta pension till belopp af 575 kronor årligen;

att öfverläkaren vid Stockholms hospital för sinnessjuka **Wilhelm Ferdinand Öhrström** *) må från och med månaden näst efter den, då afsked från öfverläkarebefattningen jemte den dermed förenade extra ordinarie professorsbeställning i psykiatri vid Karolinska mediko-kirurgiska institutet varder honom beviljad, under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension till belopp af 4,500 kronor; samt

att för sysslomannen vid Göteborgs hospital **Sigfrid Emanuel Sjöberg** **) må å allmänna indragningsstaten beviljas en årlig pension af 1,725 kronor, att till honom från och med månaden näst efter den, då han erhåller afsked från hospitalets tjenst, under hans återstående lifstid utgå. Pension för hospitalsöfverläkaren W. F. Öhrström. Pension för hospitalssysslomannen S. E. Sjöberg.

Föredragande departementschefen anförde vidare:

»I en till Eders Kongl. Maj:t ingifven underdånig ansökning har kammar-skrifvaren å kammarkollegii gamla stat **Lars Magnus Victor Örnberg**, med bifogande af läkarebetyg, anhållit att varda öfverflyttad på allmänna indragningsstaten med rätt att derifrån uppbära den lön af 1,600 kronor, som, enligt kammarkollegii gamla stat, åtföljt sökandens numera indragna tjenstebefattning. [20.] Pension för kammar-skrifvaren L. M. V. Örnberg.

Örnberg, som är född den 17 september 1839 och den 24 februari 1860 inträdde i statens tjenst såsom e. o. kammar-skrifvare i kammarkol-

*) Se bil. 15 pag. 47.

**) Se bil. 15 pag. 49.

legium, utnämndes den 20 september 1872 till innehafvare af en ordinarie kammarskrifvaretjenst i kollegii dåvarande första provinskontor, men har, sedan kollegium med 1880 års ingång erhållit en förändrad organisation och kammarskrifvaretjensterna dervid indragits, utan att lämplig anställning i den nya organisationen kunnat Örnberg beredas, varit såsom öfvertalig tjensteman uppförd å kollegii öfvergångsafföningsstat. I sådan egenkap har Örnberg af det för genomförande af kammarkollegii nya organisation anvisade extra anslag uppburit ett belopp, som till en början, enär Örnberg då hade inkomstgifvande sysselsättning på annat håll och någon väsentligare tjänstgöring inom kollegium icke af honom påkallades, kunnat inskränkas till endast 1,000 kronor för år. Sedan emellertid Örnberg, som redan under den tid, han bestridde kammarskrifvaretjenst, varit sjuklig och af sådan anledning vid flere tillfällen åtnjutit ledighet, under sistlidet år genom tilltagande sjuklighet blifvit otjenstbar, har först kammarkollegium och derefter Eders Kongl. Maj:t, för en tid af ett år från den 17 september samma år, beviljat Örnberg fullständig tienstledighet, i sammanhang hvarmed Örnberg genom nådigt beslut den 11 sistlidne november berättigats att under ledigheten, enligt gällande författningar, uppbära $\frac{3}{4}$:delar af den å gamla staten honom tillkommande kammarkrifvarelön med 1,200 kronor årligen.

Det vid Örnbergs omförmälda ansökning fogade, den 31 augusti 1881 af läkare på embetsed utfärdade betyg innehåller: att Örnberg redan för 15 år sedan lidit af sockersjuka, för 11 år sedan af ledvattensutgjutning i knäna, för 7 år sedan och ännu af muskelrheumatism samt de sista 12 åren af stigande och nu i åtminstone 5 år höggradig blodbrist med deraf följande ögonsvaghet och allmän afmattning; att Örnberg, som äfven har benägenhet för nafvelbräck, befinner sig i ett sådant tillstånd af kraftlöshet, att han ej kan underkasta sig någon nämnvärd själs- eller kroppsanssträngning; samt att, då Örnberg derjemte lider af djup nedstämdhet, som ytterligare utestänger hoppet om tillfrisknande, och hans ohelsa under så lång tid utvecklats samt sjukdomarne envist fortfarit och tilltagit, Örnberg befinner sig i så betänkligt och oroande tillstånd, att han högst osannolikt någonsin kan återfå sådana krafter, att han vidare kan egna sig åt någon stadigvarande och trägen sysselsättning.

Kammarkollegium, hvars yttrande öfver ansökningen inforrats, har dervid anfört, att Örnberg, enligt den för honom utfärdade fullmakt, vore skyldig att för åtnjutande af den honom i fullmakten tillförsäkrade lön underkasta sig tillämpning af bestämmelserna i kongl. cirkuläret den 9

november 1860, och således äfven jemkning i sina tjensteåligganden, samt att med afseende härå och då kollegium, som egde på bestämd eller obestämd tid anställa amanuenser, kunde för dessa anordna aldeles enahanda göromål som dem, hvarmed de vid kollegii omreglering qvarstående kammar-skrifvare varit sysselsatte, Örnberg icke kunde ega något berättigadt anspråk att i följd af kollegii omreglering varda försatt å indragningsstat; och då sökanden, född år 1839, lika litet vore på grund af sin ålder dertill berättigad, samt det af honom företedda läkarebetyget, sådant det samma vore affattadt, enligt kollegii åsigt, icke heller utgjorde tillräckligt stöd för förordande af en sådan åtgärd, har kollegium funnit sig sakna skäl att tillstyrka bifall till ansökningen.

Från detta yttrande var dock en ledamot skiljaktig och heinstälde, under framhållande af Örnbergs sjuklighetstillstånd samt oanvändbarhet och olämplighet för tjenstgöring i kollegium, att, då af det företedda läkarebetyget åtminstone syntes kunna dragas den slutsats, att Örnberg, som under sin ordinarie tjenstetid af omkring 9 år mer än halfva tiden eller 5 år 10 månader icke utöfvat någon verksamhet inom kollegium, för framtiden ännu mindre blefve i stånd att derstädes göra något verkligt gagn samt hans qvarstående under sådana förhållanden på kollegii stat vore utan ändamål och endast komme att leda till nya ansökningar om ledighet, som icke, vid företeende af läkarebetyg, kunde honom förvägras, ansökningen måtte på det sätt bifallas, att ett belopp af 1,000 kronor blefve å allmänna indragningsstaten uppfördt, att af Örnberg årligen åtnjutas från och med månaden näst efter den, då han begärt och erhållit afsked från sin tjenst i kollegium.

Sedan Örnberg derefter, med förklarande, att han åtnöjdes, derest en sådan anordning vidtoges, som föreslagits af den från kollegii utlåtande skiljaktige ledamoten, ytterligare ingifvit och åberopat ett nytt den 5 november 1881 för honom utfärdadt läkarebetyg, enligt hvilket han då mera befunnits lida jemväl af en såsom följd af sockersjuka stundom uppträdande sjukdom »oxaluri», hvilken yttrade sig, bland annat, i stor matthet och förslappning samt hypokondri, har jemväl statskontoret i ärendet inkommit med infordradt utlåtande, deruti detta embetsverk, hufvudsakligen instämmande med reservanten i kammarkollegium, anført, att, *då* genom läkarebetyg vore styrkt, att Örnberg, efter långvarig och tilltagande sjuklighet, befunne sig »i så betänkligt och oroande tillstånd, att han högst osannolikt någonsin kunde återfå sådana krafter, att han vidare kunde egna sig åt någon stadigvarande och trägen sysselsättning»; *då* det

följaktligen måste antagas, att Örnberg icke komme att i tjenstgöring åter inträda, utan att honom, på förnyade ansökningar, måste beviljas tjenstledighet, hvarunder han, enligt författningarna, vore berättigad att af kammarskrifvarelönen, 1,600 kronor, uppbära tre fjerdedelar eller 1,200 kronor, samt då Örnberg förklarar sig nöjd med ett till 1,000 kronor årligen nedsatt belopp, om ständigt tjenstledighet honom beviljades, statskontoret funne giltiga skäl vara för handen till sökandens öfverflyttning å allmänna indragningsstaten med rätt till uppbärande derifrån af sistnämnda belopp, dock att, emedan innehållet af läkarens betyg icke helt och hållet uteslöte möjligheten, att Örnberg åter kunde blifva i mer eller mindre mån tjenstbar, vid berörda förmån borde fästas det vilkor, att, i händelse Örnberg efter öfverflyttningen blefve befördrad till annan tjenst å rikets stat, han skulle vara pliktig att i allo frånträda lönen på indragningsstat, derest denna understege eller vore lika med den nya lönen, samt att å den förra vidkännas motsvarande afdrag, i den mån den öfverstege den nya lönen.

Då den vitsordade beskaffenheten och långvarigheten af Örnbergs sjukdomstillstånd utesluter sannolikheten för hans återställande, och, äfven om Örnberg framdeles skulle blifva i större eller mindre grad tjenstbar, kammarkollegium, enligt hvad handlingarne utmärka, icke torde af hans tjenstgöring kunna hemta något afsevärdt gagn, anser jag mig, med fästadt afseende äfven å den besparing för statsverket, som vinnes genom den af statskontoret förordade åtgärden, böra hemställa, att Eders Kongl. Maj:t i öfverensstämmelse med statskontorets tillstyrkande täcktes föreslå Riksdagen:

att kammarskrifvaren **Örnberg** må å allmänna indragningsstaten öfverflyttas med rätt att derifrån uppbära ett belopp af 1,000 kronor årligen, dock att, derest Örnberg framdeles skulle vinna befördran till annan tjenst å rikets stat, det å indragningsstaten för honom uppförda anslag skall minskas med ett belopp, svarande mot den nya aflöningen, eller, om denna uppgår till samma eller högre belopp, upphöra att utgå.

[21.] Det torde vidare tillåtas mig att påkalla Eders Kongl. Maj:ts uppmärksamhet för en af jägmästaren i Östersunds revir **Georg Edvard Brandberg** gjord underdånig ansökning att varda på allmänna indragningsstaten öfverflyttad.

Pension för jägmästaren G. E. Brandberg.

Brandberg, hvilken under flere år såsom blind och lam åtnjutit tjenstledighet, har, med åberopande häraf samt under förmålan, att han saknade all enskild tillgång, anhållit att för sin återstående lifstid få från allmänna indragningsstaten uppbära samtliga de löneförmåner, som tillhöra hans nuvarande befattning.

Af ansökningen bifogade och sedermera ingifna handlingar inhemtas, att Brandberg, som är född den 13 november 1823, efter att hafva år 1847 aflagt utgångsexamen vid skogsinstitutet och under flere år förvaltat, uppmätt och indelat bruks- och allmänningssskogar, den 12 mars 1855 blifvit förordnad att under en kortare tid förestå jägmästaretjensten i Stockholms län, hvarefter han samma år antagits till extra öfverjägare i samma län; att Brandberg år 1856 konstituerats till öfverjägare i Vesterbottens län, år 1859 till jägmästare i Jemtlands län och den 30 december 1876 erhållit förordnande å sin nu innehafvande befattning; att han såsom jägmästare i fjerde eller högsta lönegraden, oberäknadt resepenningar, åtnjuter i aflöning 3,000 kronor, deraf han under tjenstledigheten uppbär sjelfva lönen, 2,250 kronor, men är skyldig att till vikarien afstå den del, som har natur af tjenstgöringspenningar, eller 750 kronor; att Brandberg, enligt läkares på embetsed afgifna intyg, är obotligt blind å båda ögonen och lam i båda benen.

Öfver den underdåniga ansökningen hafva yttranden inhemtats från så väl statskontoret som skogsstyrelsen, af hvilka det förra embetsverket anført, att, då Brandberg icke hunnit den lefnads- och tjensteålder, som författningenslignigt utgjorde vilkor för civile embets- och tjensteinäns rätt att vid afskedstagande undfå pension å allmänna indragningsstaten, hvilken rätt numera tillkomme jemväl skogsstyrelsens samt skogsstatens embets- och tjenstemän, statskontoret icke funne sig kunna tillstyrka bifall till ansökningen i hela dess utsträckning; men enär, enligt läkares intyg, Brandberg till följd af blindhet och förlamning vore för all framtid oförmögen att sin tjenst bestrida, samt, på sätt skogsstyrelsen erinrat, förvaltningen af det till Brandbergs jägmästaretjenst hörande revir måste lida synnerligt men, om han, ehuru på grund af sjukdom ständigt tjenstfri, nödgades till upphunnen pensionsålder kvarstå vid tjensten och denna under tiden skulle uppehållas genom en otillräckligt lönad vikarie, har statskontoret, med åberopande jemväl af Rikets Ständers vid 1854 års riksdag meddelade förklarande i fråga om obotlig ansedd lam, blind eller sinnessvag tjenstemans skiljande från ordinarie beställning i rikets tjenst, hemställt, att nådig proposition måtte aflätas till Riksdagen om beviljande af rättighet för

Brandberg att, oaktadt han icke uppnått föreskrifven lefnads- och tjänsteålder, efter erhållet afsked från jägmästaretjensten under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten åtnjuta en emot hans nuvarande lön svarande pension af 2,250 kronor årligen; i hvilken hemställan äfven skogsstyrelsen förenat sig.

Då olägenheterna af Brandbergs qvarstående i tjenst under närvarande förhållanden synas mig uppenbara, och, enligt läkarebetyg, all möjlighet saknas för hans framtida återställande till tjänstbarhet, tillstyrker jag i underdånighet, att Eders Kongl. Maj:t, i öfverensstämmelse med de hörda myndigheternas hemställan, täcktes föreslå Riksdagen:

att jägmästaren **Brandberg** må förklarar berättigad att, utan hinder deraf att han icke uppnått för pensions erhållande stadgad lefnads- och tjänsteålder, från och med månaden näst efter den, under hvilken afsked från jägmästarebefattningen varder honom beviljad, under sin återstående lifstid från allmänna indragningsstaten uppbära en emot hans nuvarande lön svarande pension af 2,250 kronor årligen.

[22.]   Då, enligt hvad statskontoret upplyst, riksmarkegångspriset å spannmål
Ersättning för åren 1879—1881 utgjort i medeltal 2 kronor 24 öre för kubikfoten, den i äldre motsvarande 14 kronor 13 öre för tunnan eller 3 kronor 63 öre utöfver löner ingående spannmål. det värde, 10 kronor 50 öre för tunnan, hvartill spannmålen vid 1840—41 års statsreglering beräknades, lärer den lönefyllnad, hvarom jemlikt då stadgade grunder löntagare, som före nämnda statsreglering tillträdt lön med derunder beräknad spannmål, är försäkrad, böra af Riksdagen bestäm-
 mas till utgående från allmänna indragningsstaten efter nämnda prisskilnad, 3 kronor 63 öre för tunnan; och kommer sålunda den ersättning, som utgår för den ende återstående löntagaren, hvilken eger rätt till dylik förhöjning för en lönespannmål af 15 tunnor, att utgöra 54 kronor 45 öre.

Beloppet af de ordinarie anslagen å nionde hufvudtiteln.   Då det förslag, Eders Kongl. Maj:t, på justitiedepartementets föredragning beslutit framställa i afseende å pensionering af en del af den till fängvården hörande personal icke lärer behöfva för närvarande föranleda någon ökning i det å allmänna indragningsstaten uppförda förslagsanslag, och summan af de nya anvisningar å detta anslag, som eljest dels enligt

Eders Kongl. Maj:ts redan fattade, här omförmälda beslut, och dels på grund af nu utaf mig framställda förslag skulle komma att hos Riksdagen äskas, icke är större, än att en mosvarande minskning i anslaget kan antagas uppstå genom äldre pensionstagares afgång, anser jag mig, med afseende jemväl derå, att en reglering af det nämnda anslaget egt rum så nyss som vid nästlidet års riksdag, icke böra ifrågasätta någon ändring i det belopp, hvartill anslaget är i nu gällande riksstat beräknadt, och torde således de **ordinarie anslagen** å nionde hufvudtiteln få såsom för närvarande upptagas:

anslaget för pensionsstaten till	1,286,022: —
» » allmänna indragningsstaten till	1,143,978: —
	<u>tillsammans kronor 2,430,000: —</u>

Beträffande **extra anslag** under denna hufvudtitel bör vid statsverkspropositionens affattande iakttagas Eders Kongl. Maj:ts den 30 december 1881 på föredragning af *landtförsvarsdepartementet* (se **bil. 16 vid detta prot. pag. 51**) fattade beslut att af Riksdagen äska,

[23.]
Kreditiv för
pensioneringen
från arméns
pensionskassa.

så väl att å extra stat för år 1883 må anvisas ett kreditiv af 900,000 kronor, att användas dels till upprätthållande af arméns pensionskassas egen pensionering med nu fastställda pensionsbelopp, mot skyldighet för pensionskassan att afstå det för året densamma tillkommande förhöjda vederlag för de till statsverket indragna rusthållsafgifterna, och dels till fyllnadspensioner i enlighet med de af Riksdagen godkända grunder för sådana pensioners utgående,

som ock att hvad af de till pensioneringen under år 1882 anslagna medel kan blifva oanvänt må för det kommande årets pensionering användas.

Hvad departementschefen sålunda rörande nionde hufvudtiteln anfört och hemställt biträdades af statsrådets öfriga ledamöter och blef af Hans Maj:t Konungen i nåder gilladt och godkänt; och behagade Hans Maj:t Konungen, på statsrådets tillstyrkande, härjemte förordna, att nu anmälda, för statsregleringen erforderliga handlingar skulle tillställas Riksdagens statsutskott.

Ex protocollo:

A. L. Fris.

*Utdrag af protokollet öfver justitiedepartementsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den
9 januari 1882.*

Närvarande:

Hans Excellens Herr Statsministern Grefve POSSE,
Hans Excellens Herr Ministern för utrikes ärendena Friherre
HOCHSCHILD,
Statsråden: LOVÉN,
VON STEYERN,
Friherre VON OTTER,
TAUBE,
HEDERSTIERNÄ,
HAMMARSKJÖLD,
RICHERT och
THEMPTANDER.

Departementschefen, statsrådet von Steyern anförde:

»Derest den i sammanhang med frågan om regleringen af utgifterna under riksstatens andra hufvudtitel beslutade nådiga framställning till Riksdagen, angående fastställande af lönestat för vissa vid fångvården anstälde fanjunkare m. fl. Pensionering af vissa vid fångvården anstälde fanjunkare m. fl. stälde tjenstemän och betjente, af Riksdagen godkännes, blifver deraf på grund af Riksdagens år 1877 fattade beslut en följd, att samtliga de bland nämnde tjenstinnehafvare, som fått sin aflöning fördelad i lön och

Bih. till Riksd. Prot. 1882. 1 Saml. 1 Afd.

tjenstgöringspenningar, nemligen 5 fanjunkare, 30 underofficerare, 17 vaktmästare, 16 förste konstaplar och 350 konstaplar, erhålla rätt till pension å allmänna indragningsstaten till lörens hela belopp. Enahanda rätt torde för fånggevaldigerna, hvilkas lön skulle bestämmas till 500 kronor, utan tjenstgöringspenningar, följa af 1875 års Riksdags beslut, att fångvårdens å ordinarie stat uppförde embets- och tjenstemän samt betjente skola erhålla pension å allmänna indragningsstaten enligt de i sådant hänseende för civile tjenstemän i allmänhet gällande grunder. Till dessa grunder hör att, då lönen ej öfverstiger 3,000 kronor, pensionen utgår med lörens hela belopp.

Pensionsåldern bestämdes af 1877 års Riksdag till 65 lefnads- och minst 35 tjensteår, der ej för särskilda fall andra bestämmelser vore eller blefve meddelade. Enligt de äldre, på fånggevaldigerna tillämpliga reglerna fordras för rätt till pension 70 lefnads- och 30 tjensteår, eller, derest sjuklighet eller försvagadt helsotillstånd kunde styrkas, 65 lefnads- och vid pass 40 tjensteår. Redan i den underdåniga framställning fångvårdsstyrelsen gjorde före 1862 års Riksdag angående pensionering af fångvårdens personal och som föranledde ett förslag från Kongl. Maj:ts sida till Riksdagen, vitsordade fångvårdsstyrelsen, på grund af då vunnen erfarenhet, att, enär de åligganden, som tillhörde större delen af fångvårdsanstaltarnas tjenstebefattningar, vore af särdeles mödosam och svår samt kropps- och själskrafter hastigt medtagande beskaffenhet, innehafvarne af dessa befattningar icke med den ständiga vaksamhet, rörlighet och kraft, som erfordrades, kunde med sina tjenster fortfara till 65 års ålder, hvarför fångvårdsstyrelsen och på dess tillstyrkan Kongl. Maj:t föreslog pensionsrättens inträdande vid 60 lefnadsår. Visserligen förföll detta förslag i följd deraf att hela pensionsfrågan af Riksdagen uppsköts, men då nu denna af Eders Kongl. Maj:t ånyo upptages, har jag ej ansett mig kunna underlåta att fästa uppmärksamheten vid fångvårdsstyrelsens ifrågavarande, såsom mig synes, väl grundade framställning. Nedsättning af pensionsåldern, der sådan af särskilda förhållanden påkallats, har ock sedan nämnde tid i flere fall af Riksdagen beviljats, exempelvis för gymnastiklärare och provinsialläkare. Derest 60 lefnadsår skulle berättiga till pension, fordras en motsvarande nedsättning i tjensteåldern till 30 år, helst fångvårdsbetjeningen ej plägar och ej heller bör antagas vid allt för tidig ålder. Deremot borde det, till förekommande af missbruk, stadgas, att den, som vill göra anspråk på rätt till pension, skall hafva under ett visst antal år, förslagsvis 20, innehaft någon af de på fångvårdens ordinarie stat uppförda tjenster.

Jag hemställer alltså, att Eders Kongl. Maj:t tacktes föreslå Riksdagen att den pensionsrätt å allmänna indragningsstaten, som under förutsättning af Riksdagens bifall till Eders Kongl. Maj:ts framställning om fastställande af lönestat för vissa vid fångvården anstälde fanjunkare, underofficerare, vaktmästare, förste konstaplar, konstaplar och fånggevaldiger skulle tillkomma dessa tjenstinnehafvare, må inträda vid uppnådda 60 lefnads- och 30 tjensteår, derest löntagaren minst 20 år innehaft ordinarie tjenst på fångvårdens stat.

Jag torde ej behöfva erinra derom, att detta förslag ej afser att rubba Riksdagens vid särskilda tillfällen, senast 1863, gjorda medgifvande, att tjenstemän och betjente vid fångvården, som genom våld af fångar blifvit till helsa och lemmar så skadade, att de icke vidare kunna sin tjenst bestrida, skola, oberoende af ålder och tjenstetid, bibehållas vid sin aflöning».

Denna af statsrådets öfrige ledamöter understödda hemställan behagade Hans Maj:t Konungen i nåder bifalla; Och skulle utdrag af detta protokoll meddelas finansdepartementet till iakttagande vid uppgörande af förslag till reglering af utgifterna under riksstatens nionde hufvudtitel.

Ex protocollo:

Th. Wilh. Malm.

---

*Utdrag af protokollet öfver justitiedepartementsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den
9 januari 1882.*

Närvarande:

Hans Excellens Herr Statsministern Grefve POSSE,
Hans Excellens Herr Ministern för utrikes ärendena Friherre
HOCHSCHILD,
Statsråden: LOVÉN,
VON STEYERN,
Friherre VON OTTER,
TAUBE,
HEDERSTIERNA,
HAMMARSKJÖLD,
RICHERT och
THEMPTANDER.

Departementschefen, statsrådet von Steyern anmälde i underdånighet:

*Pension för
registratorn i
fångvårdssty-
relsen G. von
Post.*

Fångvårdsstyrelsens underdåniga skrifvelse den 23 nästlidne må-
nad, hvarmedelst öfverlemnats en af registratorn i styrelsen Gustaf von
Post i underdånighet gjord ansökan, att, enär han under senare åren lidit
af ögonsjukdom, hvilken, enligt ett af medicine doktorn Anton Bergh
den 21 i samma månad utfärdadt, vid ansökningen fogadt intyg, vore
obotlig och gjorde honom alldeles oförmögen att vidare bestrida sina
tjensteåligganden, Kongl. Maj:t täcktes bereda honom, som icke egde en-

skilda tillgångar, pension å allmänna indragningsstaten till belopp motsvarande registratorslönen i fångvårdsstyrelsen jemte ålderstillägg eller 2,800 kronor; och har fångvårdsstyrelsen för egen del anfört:

att von Post, hvilken vore född den 29 januari 1825, den 22 juni 1850 inträdt i statens tjänst och den 25 oktober 1865 blifvit till registrator hos styrelsen befordrad,

att de för registratorsbefattningen bestämda löneförmåner utgjordes af: lön 1,800 kronor, tjänstgöringspenningar 1,200 kronor, ålderstillägg 500 kronor efter fem och ytterligare 500 kronor efter tio års tjänstgöring,

att von Post, som allt sedan den 28 juni 1875 på grund af sjukdom haft sig fortfarande tjänstledighet beviljad, under denna tid uppburit och allt framgent vid fortfarande sjukdomsförfall jemlikt kongl. kungörelsen den 1 juni 1877 skulle vara berättigad att uppbära samtliga löneförmåner vid tjänsten med undantag af tjänstgöringspenningarne, samt

att fångvårdsstyrelsen desto hellre till ansökningen tillstyrkte bifall, som det icke kunde vara lämpligt eller till båtnad för tjänstens behöriga bestridande, att densamma än vidare skulle komma att för obestämd tid förrättas af vikarie.

Departementschefen anförde härvid:

»Då enligt läkares intyg den sjukdom, som hindrar von Post att förätta sin tjänst, är obotlig, hemställer jag, att Eders Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen att å allmänna indragningsstaten bevilja honom en årlig pension af 2,800 kronor, att utgå från och med månaden näst efter den, då afsked varder honom beviljad.»

Hvad föredragande departementschefen sålunda hemställt och deruti statsrådets öfrige ledamöter instämde behagade Hans Maj:t Konungen i nåder bifalla; och skulle utdrag af detta protokoll till finansdepartementet expedieras, för behörigt iakttagande vid uppgörande af förslag till reglering af utgifterna under riksstatens nionde hufvudtitel.

Ex protocollo:

Th. Wilh. Malm.

---

*Utdrag af protokollet öfver justitiedepartementsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den
9 januari 1882.*

Närvarande:

Hans Excellens Herr Statministern Grefve POSSE,
Hans Excellens Herr Ministern för utrikes ärendena Friherre
HOCHSCHILD,
Statsråden: LOVÉN,
VON STEYERN,
Friherre VON OTTER,
TAUBE,
HEDERSTIERNA,
HAMMARSKJÖLD,
RICHERT och
THEMPTANDER.

Departementschefen, statsrådet von Steyern anmälde i underdånighet:

*Pension för
bevakningsbe-
fälhafvaren
vid kronohäk-
tet i Svane-
sund G. F.
A. Fornander.*

Fångvårdsstyrelsens underdåniga skrifvelse den 7 sistlidne oktober, hvarmedelst till Kongl. Maj:t öfverlemnats en af Konungens befallningshafvande i Göteborgs och Bohus län till styrelsen insänd och förordad ansökning af bevakningsbefälhafvaren vid kronohäktet i Svanesund Gustaf Fredrik August Fornander att, enär han nu vid uppnådda 67 års ålder saknade krafter att förrätta bevakningsbefälhafvarebefattningen vid nämnda häkte, honom måtte vid afskedstagandet beredas en mot hans nuvarande lön 1,000 kronor svarande pension.

Departementschefen anförde härvid:

»Af de till ärendet hörande handlingar inhemtas, att sökanden, som är född den 11 juni 1814 och sedan år 1832, då han antogs till furir vid Kronobergs regemente, varit anställd vid samma regemente till våren år 1855, då han på begäran undfått afsked ur krigstjensten, den 9 september 1866 blifvit anställd såsom fanjunkare vid straffängelset i Karlskrona inre bevakning samt den 27 september 1872 erhållit styrelsens förordnande såsom bevakningsbefälhafvare vid kronohäktet i Svanesund, hvilken befattning han ännu innehar; att han enligt Konungens befallningshafvandes vitsord med nit, ordning och skicklighet fullgjort sina åligganden samt att han, hvilken sistlidne sommar åtnjutit tjänstledighet för vårdande af sin brutna helsa, fortfarande är lidande af hjernanemi och allmän svaghet jemte nedsatt hörsel förmåga; och har fångvårdsstyrelsen underdånigst hemställt, det Kongl. Maj:t täcktes hos Riksdagen göra framställning derom, att Fornander måtte komma i åtnjutande af en årlig pension å allmänna indragningsstaten till belopp af åtta hundra kronor, hvilket belopp ungefärligen motsvarade hvad honom skulle tillkomma, derest fortfarande tjänstledighet på grund af sjukdom blefve honom beviljad.

På grund af hvad sålunda förekommit hemställer jag, att Eders Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen, att Fornander, hvars befattning icke är upptagen på den af Riksdagen fastställda stat för vissa fångvårdstjenstemän, måtte uppföras å allmänna indragningsstaten till åtnjutande från och med månaden näst efter den, då afsked varder honom beviljad, af en pension till belopp af 800 kronor årligen.»

I denna hemställan instämde statsrådets öfrige ledamöter;

och täcktes Hans Maj:t Konungen i nåder bifalla hvad statsrådet sålunda hemställt; skolande utdrag af detta protokoll till finansdepartementet expedieras, för behörigt iakttagande vid uppgörande af förslag till reglering af utgifterna under riksstatens nionde hufvudtitel.

Ex protocollo

Th. Wilh. Malm.

---

*Utdrag af protokollet öfver justitiedepartementsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den
9 januari 1882.*

Närvarande:

Hans Excellens Herr Statsministern Grefve POSSE,
Hans Excellens Herr Ministern för utrikes ärendena Friherre
HÖCHSCHILD,
Statsråden: LOVÉN,
VON STEYERN,
Friherre VON OTTER,
TAUBE,
HEDERSTIERNÄ,
HAMMARSKJÖLD,
RICHERT och
THEMPTANDER.

Departementschefen, statsrådet von Steyern anmälde i underdånighet:

*Pension för
underofficeren
vid kronoar-
betscorpsen J.
O. Wahlström.*

Fångvårdsstyrelsens underdåniga skrifvelse den 30 september 1881,
hvarmedelst öfverlemnats en af direktören vid kronoarbeitsstationen å Tjurkö
till styrelsen insänd och förordad ansökning af underofficeren vid krono-
arbeitscorpsen Johan Otto Wahlström att blifva tilldelad pension å all-
männa indragningsstaten.

Departementschefen anförde härvid:

»Af de vid ansökningen fogade betyg inhemtas, att Wahlström, hvilken är född den 26 oktober 1817 samt, sedan han år 1843 blifvit antagen såsom volontär och derefter tjenstgjort dels vid Skaraborgs regemente och dels vid Hallands infanteribataljon, den 1 oktober 1854 blifvit antagen till underofficer vid kronoarbetarescorpsen på Karlsborg, att han år 1872 kommenderats att i nämnde egenskap åtfölja corpsen till Tjurkö, der han sedermera oafbrutet tjenstgjort och ännu är tjenstgörande, att han i berörda tjenstgöring städse väl sig förhållit samt att han, till följd af ålder och dermed aftagande krafter, icke längre i sin ifrågavarande befattning är fullt tjenstbar; och har med afseende härå fångvårdsstyrelsen, jemte anmälan, att Wahlströms lön, deruti inberäknade två ålderstillägg, uppginge till 800 kronor jemte beklädnadsbidrag 80 kronor eller tillsammans 880 kronor, underdånigst hemställt, att Kongl. Maj:t täcktes föreslå Wahlström till erhållande af en årlig pension å allmänna indragningsstaten af sexhundra kronor, att utgå från och med månaden näst efter den, då han undfinge afsked.

På grund af hvad sålunda förekommit och under erinran, att, om Riksdagen bifaller Eders Kongl. Maj:ts denna dag beslutade framställning om pensionsrätt å allmänna indragningsstaten för vissa af fångvårdsstatens betjente, sådan rätt för Wahlström dock icke deraf blir en följd, när hans lön ej uppförts å den stat, hvarå Riksdagens fastställelse begärts, hemställer jag, att Eders Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen, att Wahlström måtte berättigas att från och med månaden näst efter den, då han erhåller afsked från underofficersbefattningen vid kronoarbetaresstationen å Tjurkö, å allmänna indragningsstaten för sin återstående lifstid uppbära en årlig pension af sexhundra kronor;»

I hvilken hemställan statsrådets öfrige ledamöter instämde.

Hans Maj:t Konungen behagade i nåder bifalla hvad statsrådet sålunda hemställt samt befalde, att utdrag af detta protokoll skulle meddelas finansdepartementet till iakttagande vid uppgörande af förslag till reglering af utgifterna under riksstatens nionde hufvudtitel.

Ex protocollo:
Th. Wilh. Malm.

*Utdrag af protokollet öfver justitiedepartementsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den
9 januari 1882.*

Närvarande:

Hans Excellens Herr Statsministern Grefve POSSE,
Hans Excellens Herr Ministern för utrikes ärendena Friherre
HOCHSCHILD,
Statsråden: LOVÉN,
VON STEYERN,
Friherre VON OTTER,
TAUBE,
HEDERSTIERNA,
HAMMARSKJÖLD,
RICHERT och
THEMPTANDER.

Departementschefen, statsrådet von Steyern anmälde i underdånighet:

*Pension för
vaktqinnan
vid länsfän-
gelset i Ve-
nersborg C.
Eriksson.*

Fångvårdsstyrelsens underdåniga skrifvelse den 1 sistlidne juli, hvar-
medelst till Kongl. Maj:t öfverlemnats en af vaktqinnan vid länsfängelset
i Venersborg, Carolina Eriksson gjord ansökning om pension vid afskeds-
tagandet, utvisande de vid ansökningen fogade betyg, att Eriksson, som är
född år 1816 och sedan den 28 oktober 1854 varit anställd såsom vakt-

qvinna vid nämnde fängelse, med nit och pålitlighet fullgjort sina tjänsteåligganden samt att hon på grund af hög ålder och allmän sjuklighet är oförmögen att sköta sin tjänst vid fängelset; och har på grund häraf fångvårdsstyrelsen — med tillkännagifvande, att Eriksson i egenskap af vaktqvinna skulle, derest hon varit i tjänstgöring, enligt stat egt att uppbära, förutom särskild gratifikation, i lön 350 kronor, beklädnadsbidrag 40 kronor och två ålderstillägg 100 kronor årligen, men att Eriksson, som i anseende till sjukdom alltsedan augusti månad 1879 varit tjänstledig, åtnjutit endast tre fjerdedelar af förenämnda inkomster för den tid ledigheten varat öfver två månader — underdånigst hemställt, att Kongl Maj:t täcktes hos Riksdagen föreslå Eriksson till erhållande å allmänna indragningsstaten af en årlig pension å 300 kronor att utgå från och med månaden näst efter den, då hon undfinge afsked.

Departementschefen yttrade härvid:

»Lika med fångvårdsstyrelsen tillstyrker jag i underdånighet, att Eders Kongl. Maj:t täcktes till Riksdagen aflåta framställning om rätt för Carolina Eriksson att från och med månaden näst efter den, då hon erhåller afsked, å indragningsstaten uppbära årlig pension, hvilken jag dock vid jemförelse med de pensioner, som i öfrigt ifrågasatts för fångvårdsbetjeningen, finner mig icke kunna föreslå till högre belopp än 250 kronor.»

Statsrådets öfrige ledamöter instämde i hvad föredragande departementschefen sålunda tillstyrkt,

och täcktes Hans Maj:t Konungen dertill lemna nådigt bifall; skolande utdrag af detta protokoll meddelas finansdepartementet till iakttagande vid uppgörande af förslag till reglering af utgifterna under riksstatens nionde hufvudtitel.

Ex protocollo:
Th. Will. Malm.

Utdrag af protokollet öfver landförsvarsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen uti statsrådet å Stockholms slott den 23 december 1881.

Närvarande:

Hans Excellens Herr Statsministern Grefve POSSE,
 Hans Excellens Herr Ministern för utrikes ärendena Friherre
 HOCHSCHILD,
 Statsråden: LOVÉN,
 Friherre VON OTTER,
 TAUBE,
 HEDERSTIERNÄ,
 HAMMARSKJÖLD,
 RICHERT,
 THEMPTANDER.

Departementschefen föredrog härefter:

*Pension för f.
 d. regements-
 skrifvaren M.
 E. Bäckström.*

En af auditören vid lifregementets husarcorps Maths Evald Bäckström till Kongl. Maj:t stäld samt af vederbörande militärbefäl öfverlemnad skrift, hvori Bäckström, — under förmälan, att han enligt förordnande bestridt regementsskrifvaretjensten vid nämnda corps från den 26 december 1867 till dess tjensten den 1 oktober 1880 indrogs, men icke kunnat erhålla fullmakt å densamma af den anledning, att tjenstens förre innehafvare, hvilken rymt och efterlemnad balans, ansetts först efter balansens utred-

ning kunna från tjensten skiljas, och det under tiden blifvit genom kongl. brefvet den 4 juni 1868 bestämdt, att regementsskrifvarebefattningarna derefter skulle tillsättas endast medelst förordnande, — i underdånighet anhållit, det Kongl. Maj:t täcktes hos Riksdagen göra nådig framställning antingen derom, att Bäckström måtte, i likhet med de före den 4 juni 1868 tillsatte regementsskrifvarne, undfå pension, motsvarande de löneförmåner jemte provisioner, tillsammans 4,532 kronor 64 öre, som han för år 1877 åtnjutit, eller ock, derest Kongl. Maj:t ansåge denna anhållan ej kunna bifallas, derom, att Bäckström måtte beviljas pension till ordinarie lörens belopp, omkring 3,000 kronor, eller åtminstone 80 procent deraf.

Uti afgifvet yttrande häröfver hade sekundchefen för lifregementets husarcorps, med vitsordande, att Bäckström allt sedan den 26 december 1867 oafbrutet och oförvitligt skött regementsskrifvaretjensten och endast till följd af omförmälda formella skäl icke kunnat å tjensten erhålla fullmakt, tillstyrkt bifall till Bäckströms alternativt gjorda framställning om pension till belopp motsvarande den ordinarie lönen eller åtminstone 80 procent deraf, till stöd hvarför sekundchefen vidare anført, bland annat, att då i kongl. brefvet den 1 april 1843, som gälde när Bäckström erhöill auditörstjensten, blifvit förordnadt, att sistnämnda tjenst skulle vid första inträffande ledighet förenas med regementsskrifvaretjensten, Bäckström på grund häraf vid regementsskrifvarebefattningens öfvertagande, under förutsättning att erhålla tjensten, och till åtlydnad af föreskriften i nämnda kongl. bref, lemnat alla de andra befattningar och enskilda uppdrag han innehafte, för att odeladt egna sig åt corpsens angelägenheter; äfvensom sekundchefen upplyst, att Bäckström, hvilken numera, enligt ansökningshandlingarne bifogadt läkarebetyg, lider af s. k. skrifvaresjuka, af denna orsak ej kunnat föreslås till erhållande, efter regementsskrifvaretjenstens indragning, af den i stället inrättade regementsintendentsbefattningen vid corpsen.

Arméförvaltningen, som jemväl afgifvit underdånigt utlåtande, hade hufvudsakligen på enahanda skäl och då Bäckström numera till följd af regementsskrifvaretjenstens indragning och den skrifvaresjuka, han ådragit sig, befunne sig jemte familj i bekymmersam ekonomisk ställning utan förnåga att i mera nämnvärd mån bereda sig inkomster utöfver den otillräckliga auditörslönen, som, inberäknadt tjenstgöringspenningar och dagaflöning, uppginge till 1,420 kronor, ansett det vara af billighet påkalladt, att Bäckström åtminstone i någon mån bereddes ersättning för den oförvärlade förlust af inkomst, han genom regementsskrifvaretjenstens

indragning måst vidkännas, hvarför arméförvaltningen hemställt, det Kongl. Maj:t måtte hos Riksdagen föreslå, att ett belopp af 2,400 kronor, motsvarande i rundt tal 80 procent af regementsskrifvarelönen, blefve anvisadt såsom pension åt Bäckström, att utgå från den 1 oktober 1880, då han frånträdde regementsskrifvarebefattningen.

Då Bäckström redan den 26 december 1867 blifvit antagen att bestrida regementsskrifvarebefattningen, ehuru, i anseende till den tid, som åtgått för utredning af den efter hans företrädare uppkomna balans, han ej kunnat till tjensten utnämnas innan genom nådigt beslut den 4 juni 1868 föreskrift meddelats derom, att regementsskrifvaretjensterna derefter skulle tillsättas endast medelst förordnande på obestämd tid;

då Bäckström, enligt hvad sekundchefsembetet vitsordat, allt ifrån berörde den 26 december 1867 oafbrutet och oförvitligt skött regementsskrifvaretjensten ända till dess han den 1 oktober 1880 i följd af tjenstens indragning nödgats frånträda densamma;

då, med anledning af föreskriften i kongl. brefvet den 1 april 1843 om auditörs- och regementsskrifvarebefattningarnas förenande, Bäckström vid regementsskrifvareförordnandets emottagande haft skälig anledning antaga, det han, så länge han behörigen fullgjorde sina tjensteåligganden, skulle blifva vid regementsskrifvaretjensten bibehållen och i följd häraf afsagt sig åtskilliga med ej obetydlig inkomst förenade befattningar och enskilda uppdrag för att kunna egna sin tid och sina krafter uteslutande åt kronans tjänst;

då vidare Bäckström härunder ådragit sig s. k. skrifvaresjuka, hvilken omständighet föranledt, att han gått i mistning af den nyinrättade regementsintendentstjensten, och äfven utgjorde hinder för honom att till sin och sin familjs bergning erhålla annan med skrifgöromål förenad befattning;

och då vid nu anförda förhållanden billigheten syntes kräfva, att Bäckström åtminstone i någon mån bereddes ersättning för den förlust, han lidit genom regementsskrifvaretjenstens indragning, på samma gång tillfälle kunde lemnas Bäckström att afgå från auditörstjensten, den han numera endast genom anlitande af skrifbiträde utaf annan person, till hvilken han måste afstå en del af den ringa auditörs aflöningen, förmådde

sköta, men dock af ekonomiska skäl eljest nödgades behålla, enär han vid afsked från samma tjänst vore berättigad till endast 450 kronor pension ur arméns pensionskassa; tillstyrkte statsrådet, det Kongl. Maj:t täcktes föreslå nästsammanträdande Riksdag, väl icke att medgifva Bäckström samma förmån, som de före den 4 juni 1868 utnämnde regementsskrifvare af Riksdagen beviljats, eller att i pension å allmänna indragningsstaten uppbära hvad som motsvarade samtliga de med regementsskrifvaretjensten förenade inkomster, hvilket för Bäckström skulle uppgått till sammanlagdt omkring 4,500 kronor, men att Bäckström finge från och med månaden näst efter den, hvori han från auditörstjensten afginge, under sin återstående lifstid åtnjuta från allmänna indragningsstaten fyllnadspension till det belopp, som tillsammans med pensionen från arméns pensionskassa motsvarade den för regementsintendent bestämda pension af 2,240 kronor, eller således 1,790 kronor.

Hans Maj:t Konungen behagade i nåder bifalla hvad statsrådet sålunda hemställt samt befalde, att utdrag af detta protokoll skulle meddelas finansdepartementet till iakttagande vid uppgörande af förslag till reglering af utgifterna under riksstatens nionde hufvudtitel.

Ex protocollo:

Emil Hallgren.

Utdrag af protokollet öfver landtförsvärens ärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen uti statsrådet å Stockholms slott den 23 december 1881.

Närvarande:

Hans Excellens Herr Statsministern Grefve POSSE,
 Hans Excellens Herr Ministern för utrikes ärendena Friherre
 HOCHSCHILD,
 Statsråden: LOVÉN,
 Friherre VON OTTER,
 TAUBE,
 HEDERSTIERNÄ,
 HAMMARSKJÖLD,
 RICHERT,
 THEMPTANDER.

Departementschefen föredrog härefter:

Pension för f. d. regements-Edvard Theodor Fredrik Nordbeck till Kongl. Maj:t stäld och af general- skrifvaren, majoren E. T. F. befälhafvaren i 5:te militärdistriktet med förord öfverlemnad ansökan, Nordbeck. En af majoren i armén, f. d. kaptenen vid Jemtlands fältjägarecorps

deruti Nordbeck andragit:

att han år 1867 begärt och erhållit afsked från kaptensbeställningen vid Jemtlands fältjägarecorps för att söka den då lediga regementsskrifvarebefattningen vid Jemtlands häst- och fältjägarecorpser, till hvilken befattning han erhållit löfte om förord;

att ansökan till regementsskrifvaretjensten också blifvit i april 1868 inskickad till arméförvaltningen, men att, enär ärendet ännu icke varit afgjort, då Kongl. Maj:ts nådiga bref den 4 juni 1868 utkom med föreskrift, att regementsskrifvaretjensterna derefter skulle endast medelst förordnande på obestämd tid tillsättas, Nordbeck allenast erhållit förordnande att tills vidare bestrida regementsskrifvaretjensten;

och att Nordbeck derefter uppehållit regementsskrifvaretjensten vid corpserna ända till den 15 oktober 1880, då, i enlighet med Kongl. Maj:ts nådiga förordning den 9 april samma år, regementsintendent förordnats att öfvertaga de tjensteåligganden, som förut tillkommit regementsskrifvaren;

anhållande nu Nordbeck, att, då endast en oförutsedd, af hans åtgörande oberoende tillfällighet föranledt, att han icke blifvit utnämnd till regementsskrifvare på ordinarie stat, samt han, såsom endast tillförordnad, icke vore lagligen berättigad att, i likhet med de regementsskrifvare, som erhållit fullmakter, blifva öfverflyttad på indragningsstat, och sålunda, efter så många års ytterligare arbete i kronans tjänst, icke hade att för sitt och sin familjs underhåll påräkna större inkomst än den honom vid afskedstagandet från kaptensbeställningen tillerkända pension af 1,000 kronor, Kongl. Maj:t täcktes i nåder medgifva, att han, i likhet med de regementsskrifvare, som erhållit fullmakt, måtte få öfverflyttas på indragningsstat med åtnjutande af de löneförmåner, som voro förenade med regementsskrifvaretjensten den tid, densamma indrogs, eller ock, för den händelse denna hans underdåniga framställning icke kunde vinna nådigt bifall, det Kongl. Maj:t, — med afseende derå, att Nordbeck såsom tjenstförrättande regementsskrifvare nästan oafbrutet från den tid, han afgått från sin kaptens- och kompanichefsbeställning och till den 15 oktober 1880 tjenstgjort med åligganden, som, hvad arbete och ansvar beträffade, varit fullt jemförliga med dem, hvilka nu tillkomme regementsintendent, samt att han vid afskedandet uppnått 64 års ålder, och således innehade den tjenste- och lefnadsålder, som ej allenast fullt berättigade kompanichef utan äfven regementsintendent till pension af 2,240 kronor, — täcktes i nåder medgifva honom att på indragningsstat få för sin återstående lifstid tillgodonjuta så stor tillökning i hans nu innehafvande pension å 1,000 kronor,

att Nordbeck erhöle hvad som motsvarade en kompanichefs eller regementsintendents pension efter nu gällande pensionsstat.

Arméförvaltningen, som i afgifvet underdånigt utlåtande upplyst, att det af majoren Nordbeck i ansökningen omförmälda dröjsmål med ifrågakomma regementsskrifvaretjensts tillsättande vållats deraf, att handlingarne i befordringsärendet varit ofullständiga och måst kompletteras, hade i öfrigt hufvudsakligen anført, att rättigheten af Nordbecks uppgift, att han begärt afsked från kaptensbeställningen på grund af förhoppning att, i anseende till gifvet löfte om förord, komma i åtanke vid återbesättandet af regementsskrifvaretjensten, vunne bekräftelse deraf, att Nordbeck sedermera af vederbörande förordats till tjenstens erhållande, ehuru befordringsfrågan först efter det Kongl. Maj:t, genom nådiga brefvet den 4 juni 1868 förklarar regementsskrifvaretjensterna böra besättas endast medelst förordnande, kunnat till slutlig pröfning af arméförvaltningen företagas; men ehuru Nordbeck till följd af de i nämnda kongl. bref meddelade förändrade föreskrifter drabbats af en missräkning, så mycket svårare som han vid afskedstagandet från kaptensbeställningen tyckts ega grundad förhoppning att medelst konstitutorial komma i åtnjutande af regementsskrifvaretjensten och dermed förenade löneförmåner, ansåg arméförvaltningen sig icke kunna tillstyrka bifall till Nordbecks anhållan att tillerkännas pension efter enahanda grunder, som de före den 4 juni 1868 vid indelta armén tillsatte regementsskrifvare. Det syntes arméförvaltningen dock vara med billighet och rättvisa öfverensstämmande, derest sökanden, hvilken i tolf år uppehållit regementsskrifvaretjensten och derunder, enligt hvad vederbörande generalbefälhafvare vitsordat, städse ådagalagt nit och välförhållande, nu, sedan han nödgats från nämnda befattning och densamma åtföljande löneförmåner afgå utan att vid uppnådd hög ålder kunna för sig med familj påräkna annan bestämd inkomst än den honom vid afskedet från kaptensbeställningen beviljade pension å 1,000 kronor, kunde af allmänna medel beredas någon förhöjning i denna pension, och hemställde arméförvaltningen derföre, det Kongl. Maj:t täcktes hos Riksdagen föreslå, att ett belopp af 1,240 kronor, motsvarande skilnaden emellan hans nu utgående kaptenspension, 1,000 kronor, och den pension af 2,240 kronor, hvartill äldre kaptener och regementsintendenter numera vore vid afgang ur tienst berättigade, måtte å allmänna indragningsstaten anvisas att till sökanden årligen utbetalas från och med månaden näst efter den, då han från regementsskrifvaretjensten afträdt.

Enär majoren Nordbeck, hvilken år 1867 lemnat sin befattning såsom kapten och kompanichef på grund af utsigt att erhålla den då lediga regementsskrifvaretjensten vid Jemtlands häst- och fältjägarcorpser, genom att sålunda tidigare afgå från militärtjensten för att i annan icke mindre maktpåliggande befattning egna sina krafter åt statens tjenst, gått i mistning af den högre pension, som numera tillkommer kapten af första klassen, utan att Nordbeck sedermera i regementsskrifvaretjensten kunnat förvärfva pensionsrätt, emedan, innan denna hunnit besättas, Kongl. Maj:t genom nådiga brefvet den 4 juni 1868 meddelat föreskrift om regementsskrifvaretjensternas tillsättande endast medelst förordnande tills vidare, ansåg statsrådet, om än skäl saknades att göra Nordbeck i fråga om pension likställd med de före sagda dag utnämnde regementsskrifvare, sig likväl, — med hänsigt till Nordbecks långvariga och väl vitsordade verksamhet i statens tjenst, och då Nordbeck, efter det han med anledning af regementsskrifvaretjenstens indragning måst i oktober månad 1880 lemna densamma, vid numera uppnådda 65 lefnadsår, för sitt och sin familjs uppehälle ej hade annan bestämd inkomst att påräkna än den honom vid afskedet från kaptensbefattningen tillagda pension af 1,000 kronor, — böra underdånigst hemställa, huruvida icke Kongl. Maj:t kunde finna skäligt att i denna pension bereda Nordbeck sådan förhöjning, att han komme att åtnjuta pension till det belopp, som numera, jemlikt kongl. brefvet den 22 juni 1877, tillkommer kapten af första klassen eller regementsintendent, och alltså hos Riksdagen föreslå, det finge Nordbeck å allmänna indragningsstaten uppföras till åtnjutande under sin återstående lifstid af pension, motsvarande skillnaden mellan nuvarande pension för kapten af första klassen och den pension af 1,000 kronor, Nordbeck redan uppbär, eller sålunda 1,240 kronor årligen, att utgå från och med månaden näst efter den, då han frånträdt regementsskrifvarebefattningen.

Hans Maj:t Konungen behagade i nåder bifalla hvad statsrådet sålunda hemställt, samt befalde, att utdrag af detta protokoll skulle meddelas finansdepartementet till iakttagande vid uppgörande af förslag till reglering af utgifterna under riksstatens nionde hufvudtitel.

Ex protocollo:
Emil Hallgren.

---

*Utdrag af protokollet öfver landtförsvarsärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen uti statsrådet å Stockholms slott den
23 December 1881.*

Närvarande:

Hans Excellens Herr Statsministern Grefve POSSE,
Hans Excellens Herr Ministern för utrikes ärendena Friherre
HOCHSCHILD,
Statsråden: LOVÉN,
Friherre VON OTTER,
TAUBE,
HEDERSTIERNA,
HAMMARSKJÖLD,
RICHERT,
THEMPTANDER.

Departementschefen föredrog härefter:
-----

*Förste batal-
jonsläkaren
A. E. Lund-
bergers öfver-
flyttande på
allmänna in-
dragningssta-
ten.*

Sekundchefens för Svea lifgarde i underdånigt memorial den 5 inne-
varande månad gjorda och af chefen för lifgardesbrigaden tillstyrkta hem-
ställan, det Kongl. Maj:t täcktes till nästsammanträdande Riksdag aflåta pro-
position om förste bataljonsläkaren vid Svea lifgarde, medicine licentiaten
och kirurgie magistern Anders Erik Lundbergers öfverflyttande på rikets

allmänna indragningsstat med bibehållande af sin nuvarande lön, 1,800 kronor, enär Lundberger, hvilken sedan flere år tillbaka lidit af sinnessjukdom och af sådan anledning allt sedan den 12 december 1878 haft tjänstledighet, fortfarande vore i det tillstånd, att förhoppning icke förefunnnes, att Lundberger framdeles skulle kunna återtaga sin tjänstgöring vid regementet, upplysande sekundchefen, att Lundberger, i följd af sinnessjukdomen varit förhindrad att anmäla sig till delaktighet i den nya pensionsstaten för armén.

Vid memorialet var fogadt ett af öfverläkaren vid Upsala hospital för sinnessjuka den 7 sistlidne November utfärdadt intyg, att Lundberger, hvilken såsom sinnessjuk intagits å hospitalet den 21 augusti 1879 och, enligt de till hospitalet aflemnade intagningshandlingarne, lidit af sinnessjukdom sedan hösten 1878, efter sin intagning å hospitalet fortfarande lidit af samma sjukdom och att Lundbergers tillstånd vid betygets utfärdande icke ingåfve någon förhoppning, att han framdeles kunde återtaga sin tjänstgöring vid regementet.

Medicinalstyrelsen hade uti afgifvet utlåtande anfört:

att bataljonsläkaren Lundberger, född den 22 oktober 1828 och således numera 53 år gammal, sedan den 21 april 1863, då han utnämndes till andre bataljonsläkare vid Bohusläns regemente, eller i 18 år, varit, med undantag af omkring 2 månader, ordinarie militärläkare samt under hela sin tjänstetid, intill dess för omkring 3 år sedan sjukdom satte honom ur stånd till vidare tjänstgöring, med nit och skicklighet fullgjort sina åligganden;

att, då den sinnessjukdom, Lundberger hösten 1878 iråkat, sedan dess oafbrutet fortfarit och, enligt det af öfverläkaren vid Upsala hospital meddelade intyg, icke vore af beskaffenhet att ingifva någon förhoppning, att Lundberger framdeles skulle kunna återtaga sin tjänstgöring vid regementet, det syntes blifva nödvändigt att, i fall den sökta öfverflyttningen på indragningsstaten icke komme till stånd, fortfarande år från år vid Svea lifgarde förordna extra läkare mot dagtraktamente, hvarigenom helso- och sjukvården derstädes ej blefve, såsom sig borde, tillgodosedd och derjemte staten ådroges en ej ringa kostnad;

samt att, då således, jemte det ömmande i Lundbergers ställning, med hänsyn till så väl den militära läkarevårdens bästa som statens ekonomiska fördel skäl funnes att behjerta förevarande framställning, medicinalstyrelsen för sin del ville på det kraftigaste tillstyrka bifall till densamma,

Med afseende å hvad medicinalstyrelsen sålunda anført och då Lundberger den 1 november 1882 är berättigad att tillträda 450 kronor i pension från arméns pensionskassa, vid hvilket förhållande Lundbergers öfverflyttande på indragningsstaten syntes kunna derefter verkställas utan att statsverkets nu utgående kostnader för bataljonsläkaretjenstens uppehållande blefve ökade, tillstyrkte statsrådet i underdånighet, att Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen medgifva, att Lundberger finge från och med månaden näst efter den, hvori han med pension ur arméns pensionskassa afginge från förste bataljonsläkaretjensten, för sin återstående lifstid åtnjuta fyllnadspension från allmänna indragningsstaten till det belopp, som tillsammans med pensionen från arméns pensionskassa motsvarade hans nuvarande fasta lön af 1,800 kronor eller således 1,350 kronor.

Hans Maj:t Konungen behagade i nåder bifalla hvad statsrådet sålunda hemställt samt befalde, att utdrag af detta protokoll skulle meddelas finansdepartementet till iakttagande vid uppgörande af förslag till reglering af utgifterna under riksstatens nionde hufvudtitel.

Ex protocollo:

Emil Hallgren.

---

*Utdrag af protokollet öfver landtförsvarsärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 30
december 1881.*

Närvarande:

Hans Excellens Herr Statsministern Grefve POSSE,
Hans Excellens Herr Ministern för utrikes ärendena Friherre
HOCHSCHILD,
Statsråden: LOVÉN,
Friherre VON OTTER,
TAUBE,
HEDERSTIERNA,
HAMMARSKJÖLD,
RICHERT,
THEMPTANDER.

Departementschefen föredrog härefter en af chefsembetet vid Södermanlands regemente med memorial den 12 sistlidne November insänd ansökning, hvori förrådsförvaltaren vid samma regemente, f. d. majoren i armén m. m. Johan August von Feilitzen, jemte förmälan, att han, som numera uppnått 67 lefnadsår, ansåge sig i anseende till försvagade krafter och aftagande synförmåga böra inom kort afgå från förrådsförvaltaretjensten, i underdånighet begärt, det Kongl. Maj:t täcktes hos Riksdagen göra

*Pension för
förrådsförval-
taren vid Sö-
dermanlands
regemente J. A.
von Feilitzen.*

framställning derom, att sökanden, efter erhållet afsked från förrådsförvaltaretjensten, måtte undfå 600 kronor pension af statsmedel.

Till stöd för denna underdåniga framställning hade sökanden åberopat vid ansökningen fogad styrkt tjensteförteckning, utvisande, att han vid Södermanlands regemente tjenat i 34 år såsom officer och från maj månad 1870 till och med september månad 1880 såsom regementskommisarie samt, efter det regementskommisariatjensten då indragits, fortfarande gjort tjenst i egenskap af förrådsförvaltare; och hade sökanden, hvilken för närvarande uppbär 1,600 kronor i arvode såsom förrådsförvaltare jemte den från arméns pensionskassa utgående kaptenspension af 600 kronor, tillika anfört, hurusom detta sistnämnda belopp och den fyllnad i kaptenspensionen af 400 kronor, hvaraf han efter erhållet afsked från förrådsförvaltaretjensten skulle komma i åtnjutande, blefve för sökanden, som helt och hållet saknade enskilda tillgångar, aldeles otillräckligt för hans framtida bergning.

Chefsembetet hade i sitt ofvan omförmälda memorial, hvilket beledsagats af förord utaf generalbefälhafvaren i 4:de militär-distriktet, andragit, att sökanden, efter afgang från förrådsförvaltaretjensten, veterligen icke egde annan tillgång än kaptenspensionen från arméns pensionskassa jemte fyllnadspension af statsmedel, tillsammans 1,000 kronor, hvilket belopp, då sökanden vid nu uppnådda 67 års ålder icke kunde anses ega förmåga att vidare genom tjenstebefattning eller annorledes i väsentligare mån bidraga till sin utkomst, syntes otillräckligt, samt att i betraktande häraf och med fästadt afseende å den tid af mer än 40 år sökanden varit i statens och regementets tjenst anstald först såsom officer och sedermera såsom civil tjensteman, derunder han städse med utmärkt nit och skicklighet fullgjort sina åligganden och ådagalagt ett hedrande uppförande, samt med hänsyn jemväl till fördelen för det allmänna att vid förrådsförvaltaretjenstens bestridande hafva att tillgå en person med oförsvagade krafter, chefsembetet funnit sig böra tillstyrka nådigt bifall till ansökningen, hvarvid chefsembetet erinrat, att sökanden, derest han erhöle det begärda pensionsbeloppet, komme att i pension åtnjuta sammanlagdt det belopp 1,600 kronor, som motsvarade hans arvode såsom förrådsförvaltare.

Efter erhållen nådig remiss hade arméförvaltningen den 21 innevarande månad i ärendet afgifvit utlåtande och i underdånighet hemställt, det Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen medgifva sökanden att, efter erhållet afsked från förrådsförvaltaretjensten, komma i åtnjutande af 600

kronor pension och att innehafvandet af denna pension ej skulle utgöra hinder för sökanden att uppbära den honom enligt kongl. brefvet den 9 februari 1858 tillkommande fyllnadspension.

På grund af förrådsförvaltaren von Feilitzens långvariga och väl vitsordade tjänstgöring såsom regementskommissarie och då Riksdagen gång efter annan ansett pension å allmänna indragningsstaten böra medgifvas åt de förre regementskommissarierna, hvilka, såsom aflönade endast med arvode, icke varit inbegripne uti den allmänna pensioneringen för armén, hemställde statsrådet i underdånighet, det Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen att ej mindre uppföra sökanden å allmänna indragningsstaten till åtnjutande af en årlig pension af 600 kronor, att utgå från ingången af månaden näst efter den, i hvilken han erhöle afsked från förrådsförvaltaretjensten, än äfven medgifva, att innehafvandet af denna pension ej skulle utgöra hinder för sökanden att uppbära den honom enligt kongl. brefvet den 9 februari 1858 tillkommande fyllnadspension.

Hans Maj:t Konungen behagade i nåder bifalla hvad statsrådet sålunda hemställt och förordnade, att protokollsutdrag i ämnet skulle till finansdepartementet expedieras, för behörigt iakttagande vid uppgörande af förslag till reglering af riksstatens nionde hufvudtitel.

Ex protocollo:

Eugène Peyron.

---

*Utdrag af protokollet öfver landtförsvarsärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 30
December 1881.*

Närvarande:

Hans Excellens Herr Statsministern Grefve POSSE,
Hans Excellens Herr Ministern för utrikes ärendena Friherre
HOCHSCHILD,
Statsråden: LOVÉN,
Friherre VON OTTER,
TAUBE,
HEDERSTIERNA,
HAMMARSKJÖLD,
RICHERT,
THEMPTANDER,

Understöd åt Departementschefen föredrog vidare följande ärenden rörande regle-
f. d. landt- ring för år 1883 af de anslag å riksstatens nionde hufvudtitel, hvilka
värnsmän. röra landtförsvaret; och anförde dervid beträffande

---

Understöd åt f. d. landtvärnsmän.

»Eders Kongl. Maj:t torde vilja föreslå Riksdagen att för ifrågavarande ändamål äfven för år 1883 anvisa å allmänna indragningsstaten 10,000 kronor under vilkor, i enlighet med sist församlade Riksdags beslut, att understödsbeloppen icke få öfverstiga 200 kronor åt hvarje understödstagare.»

Uppå statsrådets öfrige ledamöters underdåniga tillstyrkan täcktes Hans Maj:t Konungen till alla delar gilla och bifalla hvad nu i afseende på regleringen af utgifterna under riksstatens nionde hufvudtitel blifvit af departementschefen föreslaget och hemställdt; och skulle angående hvad Kongl. Maj:t sålunda i nåder beslutit utdrag af protokollet finansdepartementet meddelas, för att läggas till grund vid författandet af Kongl. Maj:ts proposition om statsverkets tillstånd och behof; hvarjemte de till dessa statsregleringsärenden hörande handlingar skulle vederbörande utskott tillhandahållas.

Ex protocollo:

Eugène Peyron.

Utdrag af protokollet öfver sjöförsvärsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen uti statsrådet å Stockholms slott den 30 december 1881.

Närvarande:

Hans Excellens Herr Statsministern Grefve POSSE,
 Hans Excellens Herr Ministern för utrikes ärendena Friherre
 HOCHSCHILD,
 Statsråden: LOVÉN,
 Friherre VON OTTER,
 TAUBE,
 HEDERSTIERNA,
 HAMMARSKJÖLD,
 RICHERT och
 THEMPTANDER.

Departementschefen, statsrådet friherre von Otter, föredrog i underdånighet:

Pension för
 föreståndaren
 för naviga-
 tionsskolan i
 Kalmar J. Chr.
 Livijn.

Marinförvaltningens underdåniga skrifvelse den 8 sistlidne november, deri förvaltningen, på grund af en utaf inspektören för navigationsskolorna i riket gjord framställning, tillstyrkt, att Kongl. Maj:t täcktes i nåder

föreslå Riksdagen att å allmänna indragningsstaten anvisa 2,166 kronor 67 öre att årligen utgå såsom pension till föreståndaren för navigations-skolan i Kalmar, kaptenlöjtnanten å flottans indragningsstat m. m. Johannes Christoffer Livijn under hans återstående lifstid från och med månaden näst efter den, uti hvilken afsked från föreståndarebefattningen vid berörda skola varder honom beviljadt.

Departementschefen yttrade härvid:

»Af handlingarne i ärendet inhemtas:

att Livijn, som är född den 6 Oktober 1824 och år 1845 inträdt i statens tjänst såsom sekundlöjtnant vid Kongl. Maj:ts flotta samt den 20 april 1859 befordrats till kaptenlöjtnant, blifvit den 10 juli 1866 öfverflyttad på flottans nya reservstat, derifrån den 25 april 1867 öfvergått på flottans indragningsstat, och den 29 april 1864 erhållit nådigt förordnande att vara ordinarie lärare vid navigationsskolan i Kalmar;

att Livijn från flottans indragningsstat uppbär 1,333 kronor 33 öre årligen samt, såsom föreståndare för navigationsskolan i Kalmar, åtnjuter 2,500 kronor i fast lön och 1,000 kronor i två ålderstillägg, förutom fri bostad, som af kommunen bekostas; samt

att Livijn på grund af sjuklighet allt sedan 1879 vid flere tillfällen åtnjutit tjänstledighet och för närvarande af samma anledning fått sig sådan beviljad från höstterminens början 1881 till den 15 maj 1882.

I handlingarne bilagdt, på embetsed afgifvet intyg har stadsläkaren i Kalmar, doktor E. Engdahl förklaradt, att Livijn, som under de senare åren icke under någon längre tid förmått fullgöra sin undervisningsskyldighet vid navigationsskolan, utan upprepade gånger till följd af benägenhet för svindel och svag helsa i öfrigt måst begära och erhållit tjänstledighet, vid flere tillfällen lidit af yrsel, sinnesfrånvaro eller sjuklig sinnesstämning samt att anledning vore att befara en ytterligare försämring af hans helsa, om honom skulle åläggas en fortsatt och isynnerhet mera ihållande tjänstgöringsskyldighet, på grund hvaraf doktor Engdahl ansåge Livijn icke tjänstbar såsom föreståndare och öfverlärare vid navigationsskola.

Då nu Livijn icke öfverflyttats på den under den 1 juni 1877 fastställda nya stat för navigationsskolorna, enligt hvilken föreståndare för sådan skola eger att vid erhållet afsked vid 65 lefnads- och 35 tjänstår uppbära hela lönen i pension från allmänna indragningsstaten, är han sålunda icke till dylik pension berättigad, men kan ej heller för annat

än fel i tjensten från densamma skiljas, under det att han åter vid åtnjutande af tjänstledighet för sjuklighet, styrkt genom läkarebetyg, är, då ledigheten ej öfverstiger två månader, befriad från något afdrag af lönen till vikarien, hvilkens aflöning utgår af statsmedel, samt för tjänstledighet under längre tid icke är skyldig afstå mer än en fjerdedel af sin fasta lön.

Med åberopande af dessa förhållanden och enär det vore i hög grad angeläget för undervisningens jemna gång vid ifrågavarande skola, att ombyte af föreståndare derstädes ju förr desto hellre egde rum, hvilket mål syntes kunna vinnas, derest den nuvarande föreståndaren tillförsäkrades skälig pension å allmänna indragningsstaten, sedan han från befattningen erhållit afsked, har marinförvaltningen, under erinran, att pension till skolföreståndare, som vore dertill berättigad och innehaft sin befattning så länge, att han kommit i åtnjutande af två ålderstillägg, utginge med 2,800 kronor, anført, att, då Livijn ännu icke uppnått pensionsåldern, förvaltningen ansåge pensionen till honom skäligen kunna nedsättas till 2,166 kronor 67 öre, och således Livijn, som fortfarande uppbure 1,333 kronor 33 öre från flottans indragningsstat, komma att under sin återstående lifstid åtnjuta sammanlagdt 3,500 kronor.

På samma gång jag, lika med marinförvaltningen, anser det vara angeläget, att kaptenlöjtnanten Livijn beredes tillfälle att genom undfående af skälig pension lemna sin beställning såsom föreståndare och öfverlärare vid navigationsskolan i Kalmar, finner jag likväl denna pension skäligen kunna bestämmas till något lägre belopp än af marinförvaltningen föreslagits eller till 1,466 kronor 67 öre, hvarigenom Livijn, med tillägg af aflöningen på flottans indragningsstat, komme efter afskedet att åtnjuta 2,800 kronor eller enahanda belopp, hvarmed pension till navigationsskoleföreståndare, som ingått å ny stat, utgår; och hemställer jag förty, att Eders Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen att å allmänna indragningsstaten anvisa ett tusen fyra hundra sextio sex kronor 67 öre att årligen utgå såsom pension till föreståndaren för navigationsskolan i Kalmar, kaptenlöjtnanten å flottans indragningsstat Johannes Christoffer Livijn under hans återstående lifstid från och med månaden näst efter den, uti hvilken afsked från föreståndarebefattningen vid berörda skola varder honom beviljadt, med tillstyrkan tillika, att, i händelse af bifall härtill, protokollsutdrag i ärendet finge meddelas finansdepartementet till efterrättelse vid uppgörande af förslag till reglering af utgifterna under riksstatens 9:de hufvudtitel.»

Uti denna departementschefens hemställan förenade sig statsrådets öfrige ledamöter.

Hvad statsrådet uti förestående fyra mål underdånigst tillstyrkt och hemställt, behagade Hans Maj:t Konungen nådigst gilla och bifalla.

Ex protocollo:

Carl Silfverswärd.

---

*Utdrag af protokollet öfver civilärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 23 Decem-
ber 1881.*

N ä r v a r a n d e :

Hans Excellens Herr Statsministern Grefve POSSE,
Hans Excellens Herr Ministern för utrikes ärendena Friherre
HOCHSCHILD,
Statsråden: LOVÉN,
Friherre VON OTTER,
TAUBE,
HEDERSTIERNA,
HAMMARSKJÖLD,
RICHERT,
THEMPTANDER.

Chefen för civildepartementet, statsrådet Hederstierna anförde vidare:

*Pension för
landskamrera-
ren O. R.
Hammar.*

Med underdånigt memorial af den 13 september 1881 har Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Blekinge län öfverlemnadt en af landskamreren i nämnda län m. m. Olof Rudolf Hammar till Eders Kongl. Maj:t stäld, af prest- och läkarebetyg jemte tjensteförteckning åtföljd skrift, deruti Hammar tillkännagifvit, att, då han på grund af sjukdom en längre tid varit och fortfarande vore förhindrad att sin landskamreretjenst be-

strida och han icke kunde hoppas att under den närmaste framtiden återvinna sådan helsa, att han kunde i tjenstgöring inträda, han vore benägen och önskade från tjensten afgå, derest honom blefve beviljad pension till belopp, motsvarande hans ålder och tjenstetid, eller omkring 4,000 kronor, deraf 2,400 kronor från civilstatens pensionsinrättning och återstoden från allmänna indragningsstaten, att utgå från och med månaden näst efter den, då afsked blefve Hammar beviljad;

och har Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande för egen del anført, att landskamreraren Hammar under den tid af 32 år, han varit anstald i statens tjenst, städse utmärkt sig för en framstående tjensteduglighet samt isynnerhet för en utomordentlig pligttrohet i fråga om fullgörandet af sina med en maktpåliggande och ansvarsfull embetsbefattning förenade åligganden, äfvensom att Hammar, i egenskap af ledamot uti de af Eders Kongl. Maj:t tillsatta komitéer för afgifvande af underdåniga betänkanden och förslag rörande dels lönereglering för landsstaten och dels reglering af de förvaltande embetsverkens och myndigheternas löneförhållanden, ostridigt gjort sig förtjent af vitsord om en sällspord arbetsamhet och ihärdighet samt en pligttrogenhet ända derhän, att det skäligen kunde befaras, att Hammar, som vid inträdet i denna komitéverksamhet åtnjöt god helsa, genom detta uppdrag ådragit sig den sjukdom, hvaraf han enligt det företedda läkarebetyget lede; med afseende hvarå samt då det varit och vore förenadt med största svårighet för Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande att kunna vederbörligen uppehålla landskamreraretjensten, hvilken allt sedan år 1872, då Hammar inträdde i ofvanomförmälda komitéverksamhet, måst förvaltas af vikarie, Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande hemställt, att Eders Kongl. Maj:t täcktes till Riksdagen göra nådig framställning derom, att landskamreraren Hammar, som vore berättigad till pension från civilstatens pensionsinrättning till belopp af 2,400 kronor årligen, måtte få uppföras å allmänna indragningsstaten för åtnjutande derifrån under sin återstående lifstid af en årlig fyllnadspension med 1,600 kronor, att utgå från och med månaden näst efter den, då afsked från landskamreraretjensten honom beviljas.

Af handlingarne i målet inhemtas, att Hammar är född den 28 maj 1822 och således mer än 59 år gammal samt att han, som den 20 januari 1842 antagits till auskultant i hofrätten öfver Skåne och Blekinge, den 1 februari 1849 befordrats till länsnotarie i Blekinge län och den 16 mars 1855 utnämnts till sin nu innehafvande landskamreraretjenst, sålunda varit i statens tjenst öfver 39 år; och innehåller det för Hammar utfärdade

läkarebetyg, att han lider af kronisk inflammation i ryggraden med åtföljande förlamning i själs- och kroppskrafter, så att han är helt och hållet urståndsatt att för närvarande sköta sin tjänst, samt att han aldrig kan återvinna helse och krafter i den grad, att han kan återgå till utöfnin-gen deraf.

Efter det direktionen för civilstatens pensionsinrättning uti infordradt yttrande af den 22 september 1881 meddelat, att landskamreraren Hammar, jemlikt det för pensionsinrättningen gällande reglemente, är berättigad att från och med månaden näst efter den, hvarunder nådigt afsked från landskamreraretjensten varder honom beviljad, tillträda för sin öfriga lifstid pension af 2,400 kronor årligen i första klassen af nämnda pensionsinrättning; har statskontoret uti afgifvet underdånigt utlåtande af den 20 oktober 1881, — jemte erinran, att uti nådigt bref den 1 juni 1877 vore, bland annat, stadgadt, att civile embets- och tjänstemän, hvilkas aflöning på grund af reglering vid 1876 års riksdag eller sedermera fördelats i lön och tjänstgöringspenningar, skulle vara berättigade att, då de uppnått 65 lefnads- och minst 35 tjänsteår, vid afskedstagandet från tjensten å allmänna indragningsstaten undfå pension till lörens hela belopp, äfvensom att, enligt den vid 1878 års riksdag skedda lönereglering för vissa af de till landsstaten hörande tjänster, landskamrerarens i Blekinge län aflöning numera utgöres af lön 4,400 kronor och tjänstgöringspenningar 1,500 kronor, hvarjemte till nämnda lön för landskamreraren Hammar, jemlikt nådigt bref den 17 januari 1879, kommer ett ålderstillägg af 600 kronor, så att denna lön uppgår till ett sammanräknadt belopp af 5,000 kronor, — hemställt, att, då, på grund af bestämmelserna i 1877 års ofvanberörda nådiga bref, Hammar, hvilken redan varit längre tid i statens tjänst än som erfordras för berättigande till pension å allmänna indragningsstaten, inom mindre än sex år, vid uppnådd ålder af 65 år, egde tillträda en emot hela lönen svarande årlig pension af 5,000 kronor, samt det icke kunde vara lämpligt, att ifrågavarande landskamreraretjänst, hvilken från medlet af mars månad år 1873 varit bestridd af vikarie, än vidare på förordnande uppehölls, Eders Kongl. Maj:ts tacktes, med afseende jemväl å så väl det företedda läkarebetygets innehåll som det synnerligen fördelaktiga vitsord Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande afgifvit rörande Hammars tjänstgöring, till Riksdagen aflåta nådig proposition derom, att landskamreraren Hammar, som, enligt hvad direktionen för civilstatens pensionsinrättning upplyst, vore berättigad att från och med månaden näst efter den, hvarunder nådigt afsked från landskamreraretjensten blefve honom

beviljadt, tillträda för sin öfriga lifstid pension från nämnda inrättning af 2,400 kronor årligen, måtte få uppföras å allmänna indragningsstaten till åtnjutande från och med samma tid af en fyllnadspension af 1,600 kronor för år räknadt.

Med afseende å hvad sålunda förekommit, tillstyrker jag i underdånighet, att Eders Kongl. Maj:t behagade föreslå Riksdagen medgifva, att landskamreraren Hammar må från och med månaden näst efter den, hvori han med pension ur civilstatens pensionsinrättning från tjensten afgår, under sin återstående lifstid åtnjuta från allmänna indragningsstaten fyllnadspension till så stort belopp, att detta tillsammans med pensionen från nämnda inrättning utgör 4,000 kronor, eller ett tusen sex hundra kronor årligen.

Hvad föredragande departementschefen sålunda tillstyrkt och hvori statsrådets öfrige ledamöter instämde behagade Hans Maj:t Konungen i nåder gilla; och skulle utdrag af detta protokoll meddelas finansdepartementet till iakttagande vid uppgörande af förslaget till reglering af utgifterna under riksstatens nionde hufvudtitel.

Ex protocollo:

A. Wennberg.

---

*Utdrag af protokollet öfver civilärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 23 decem-
ber 1881.*

Närvarande:

Hans Excellens Herr Statsministern Grefve POSSE,
Hans Excellens Herr Ministern för utrikes ärendena Friherre
HOCHSCHILD,
Statsråden: LOVÉN,
Friherre VON OTTER,
TAUBE,
HEDERSTIERNA,
HAMMARSKJÖLD,
RICHERT,
THEMPTANDER.

Chefen för civildepartementet, statsrådet Hederstierna anförde der-
efter:

*Pension för
häradsskrif-
varen C. A.
Ljungholm.*

»Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Gotlands län har insändt
och förordat en underdånig ansökning af häradsskrifvaren i nämnda läns
södra fögderi Carl Anders Ljungholm, att han, som sedan den 17 mars
1877 varit ur stånd satt att bestrida sin innehafvande häradsskrifvare-
tjänst, måtte erhålla afsked från samma tjänst med rättighet att på all-

männa indragningsstaten uppbära pension till belopp, motsvarande lönen jemte ålderstillägg eller 2,500 kronor.

Till stöd för denna ansökning har Ljungholm åberopat tjänsteförteckning samt ett af stadsläkaren i Visby den 4 april 1881 utfärdadt läkarebetyg, af hvilka handlingar inhemtas: att Ljungholm är född den 17 februari 1825, att han inträdt i statens tjänst i oktober 1846, då han vunnit anställning såsom extra ordinarie kontorsskrifvare vid Gotlands nationalbeväringens fältkontor och i samma egenskap vid tullkammaren i Visby, att han, efter afgång år 1856 från tullverkets tjänst och år 1863 från sin då innehafda befattning såsom tygförvaltare vid Gotlands nationalbeväring, den 25 september 1863 utnämnts till häradsskrifvare; samt att Ljungholm, som för några år sedan angreps af en blödning i hjernan (hæmorrhagia cerebri), hvarefter en halfsidig lamhet och förlust af tal-förmågan följde, numera visserligen återvunnit rörelseförmågan, men högst litet af förmågan att tala och skrifva, hvadan med största sannolikhet kunde antagas, att han aldrig skulle kunna återinträda i tjänstgöring.

Direktionen för civilstatens pensionsinrättning, hvars utlåtande öfver ansökningen inforrats, har med anledning deraf insändt så väl särskilda af vice stadskommistern i Visby O. Öfverberg samt ordföranden och vice ordföranden hos stadsfullmäktige i Visby utfärdade intyg, att Ljungholm befunde sig med hustru och fyra oförsörjda barn i sådana omständigheter, att, då han ej längre åtnjöte löneinkomst såsom häradsskrifvare, han vore i verkligt behof af allmänt understöd, som äfven ett af tvenne delegare i pensionsinrättningen meddeladt skriftligt yttrande, att Ljungholms sjukdomstillstånd medförde oförmåga för honom att sin tjänst utöfva; hvadan och då Ljungholm erlagt stadgade afgifter till pensionsinrättningen, direktionen förklarar honom berättigad att efter erhållet afsked från häradsskrifvaretjänsten uppbära pension i fjerde klassen af civilstatens pensionsinrättnings tjänstemannafond med 1,200 kronor.

Slutligen har statskontoret, till följd af nådig remiss, under den 15 sistlidne juli afgifvit infordradt underdånigt utlåtande i ärendet och dervid, med tillkännagifvande, att Ljungholms aflöning i egenskap af häradsskrifvare utgjordes af lön 2,000 kronor, tjänstgöringspenningar 950 kronor och stadgadt ålderstillägg till lönen 500 kronor, tillsammans 3,450 kronor, samt att pensionen å allmänna indragningsstaten för Ljungholm, då han författningsenligt gjort sig dertill berättigad, skulle likmätigt nådiga skrifvelsen den 1 juni 1877 utgå med ett lön och ålderstillägg motsvarande belopp af 2,500 kronor, vidare anført, att statskontoret visser-

ligen, enär Ljungholm icke uppnått de för ett sådant berättigande stadgade 65 lefnads- och minst 35 tjensteår, i hvilka senare likväl då återstode blott ett par månader, vore häraf förhindradt att tillstyrka det den begärda pensionsförmånen redan nu beviljades honom; men att, då statens tjenstemän förut vid flera tillfällen, när deras oförmåga att vidare tjenstgöra behörigen styrkts, blifvit före uppnåendet af stadgad pensionsålder, jemlikt Kongl. Maj:ts och Riksdagens beslut, hugnade med pension å allmänna indragningsstaten, statskontoret i betraktande häraf samt Ljungholms enligt det företedda läkarebetyget iråkade sjukdomstillstånd, i följd hvaraf hans häradsskrifvaretsjenst måste, på sätt redan länge skett, ännu under många år genom vikarie uppehållas, ansåge sig böra tillstyrka, att Kongl. Maj:t i anledning af förevarande underdåniga ansökning måtte till Riksdagen aflåta nådig proposition om berättigande för Ljungholm att från och med månaden näst efter den, då han med pension ur civilstatens pensionskassa afginge från tjensten, å allmänna indragningsstaten uppföras till åtnjutande af understöd till så stort belopp, som motsvarade skillnaden emellan nyssberörda båda pensioner eller 1,300 kronor årligen.

Med afseende å hvad sålunda förekommit hemställer jag i underdånighet, att Eders Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen medgifva, att häradsskrifvaren Ljungholm må från och med månaden näst efter den, i hvilken han med pension från civilstatens pensionsinrättning afgår från tjensten, under sin återstående lifstid åtnjuta från allmänna indragningsstaten fyllnadspension till så stort belopp, att detta, tillhoppa med pensionen från sagda inrättning, utgör två tusen fem hundra kronor, eller ett tusen tre hundra kronor årligen.»

Hvad föredragande departementschefen sålunda tillstyrkt och hvari statsrådets öfrige ledamöter instämde, behagade Hans Maj:t Konungen i nåder gilla; och skulle utdrag af detta protokoll meddelas finansdepartementet till iakttagande vid uppgörande af förslaget till reglering af utgifterna under riksstatens nionde hufvudtitel.

Ex protocollo:

A. Wennberg.

---

*Utdrag af protokollet öfver civilärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 30 decem-
ber 1881.*

Närvarande:

Hans Excellens Herr Statsministern Grefve POSSE,
Hans Excellens Herr Ministern för utrikes ärendena Friherre
HOCHSCHILD,
Statsråden: LOVÉN,
Friherre VON OTTER,
TAUBE,
HEDERSTIERNA,
HAMMARSKJÖLD,
RICHERT och
THEMPTANDER.

Departementschefen, statsrådet Hederstierna föredrog i underdånighet:

En af styrelsen öfver statens jernvägsbyggnader ingifven underdånig
skrifvelse af den 22 innevarande månad, deruti styrelsen anmält, att, då
bland de vid statens jernvägsbyggnader anstälde tjenstemän finnes sju
personer, hvilka i anseende till hög ålder eller sjuklighet icke kunde vi-
dare användas i befattningar vid dessa jernvägsbyggnader och svårligen

*Pension för
stationsinge-
niören G. F.
Waldenström
m. fl. tjenste-
män vid sta-
tens jernvägs-
byggnader.*

torde på annat håll kunna vinna anställning, enär de endast i ringa mån förmådde bidraga till sitt uppehälle, styrelsen så mycket mera funnit sin pligt fordra att hos Kongl. Maj:t göra hemställan om beredande åt dem af någon pension för deras återstående dagar, som de, enligt hvad styrelsen hade sig bekant, alla befunne sig i knappa ekonomiska omständigheter och således utan statens mellankomst skulle komma i nödstäld belägenhet; varande bemälde tjänstemän följande:

- 1:o stationsingeniören, kaptenen vid flottans mekaniska corps m. m. Gustaf Frithiof Waldenström;
- 2:o materialförvaltaren Nils Fredrik Hedenskoug;
- 3:o nivellören Lars Theodor Fredrik Nisbeth;
- 4:o bokhållaren Olof Gustaf Hjelm;
- 5:o bokhållaren Robert Edvard Lychou;
- 6:o bokhållaren Gustaf Ulrik Stolpe och
- 7:o bokhållaren Adolf Beurling.

Af handlingarne inhemtas beträffande desse tjänstemän:

att Waldenström, som är född den 16 september 1828 och i 31 år varit i statens tjänst anställd, deraf i 24 år såsom stationsingeniör vid statens jernvägsbyggnader, lider ej mindre af kronisk sjukdom i venstra ögat, som endast i ringa mån uppfattar ljus, och hvilken sjukdom ingifver fara äfven för det högra ögat, än ock af lomhördhet på venstra örat och tidtals påkommande rheumatiska åkommor, tillkomna under tjänstgöringen, samt till följd häraf endast föga kan genom arbete bidraga till sin framtida bergning; varande af styrelsen vitsordadt, att Waldenström, som med sin ännu lefvande hustru eger nio oförsörjda barn, hvaraf det yngsta endast 4 år gammalt, med synnerlig skicklighet, omtanke och redbarhet samt outtröttligt nit skött sin maktpåliggande befattning;

att Hedenskoug, född den 6 November 1809, varit vid statens jernvägsbyggnader anställd sedan den 1 juli 1860, till en början såsom bokhållare och från den 1 januari 1862 i nu innehafvande egenskap af materialförvaltare; och har styrelsen, som ansett hans höga ålder ensamt tala därför, att Hedenskoug, som är gift, icke varder lemnad utan hjälp till sitt uppehälle för återstående dagar, vitsordat hans redbara och förtjenstfulla verksamhet;

att Nisbeth, som är född den 22 april 1829 och sedan år 1863 tjänstgjort vid statens jernvägsbyggnader, lider af värk och stelhet i ledgångarne, hvilka vid ringa anledning ansvälla, äfvensom af digestionsoordningar, hvarigenom hans arbetsförmåga i icke ringa grad aftagit;

att Hjelm, som är född den 14 april 1820 och sedan maj månad 1860 tjenat vid jernvägsbyggnaderna, numera till följd af ålder och försvagad syn eger inskränkt förmåga att med arbete försörja sig;

att Lychou, född den 14 juni 1822 och sedan år 1863 anställd vid statens jernvägsbyggnader, numera till följd af svag och vacklande helsa eger inskränkt förmåga att med arbete försörja sig och hustru jemte två minderåriga barn;

att Stolpe, som är född den 27 augusti 1828 och sedan år 1863 innehafvt anställning vid statens jernvägsbyggnader såsom bokhållare, nu till följd af en kronisk inflammation i högra knäleden och lårbenet jemte fistelsår och benröta är till all tjenstgöring oduglig;

att Beurling, hvilken är född den 3 September 1831 och sedan år 1860 anställd vid statens jernvägsbyggnader, der han från och med år 1863 innehafvt sin nuvarande beställning, lider af elephantiasis arabum samt har genom förfrysning förlorat alla sina fingrar, hvarigenom han blifvit fullkomligt oförmögen till all tjenstgöring;

samt att bemälda tjenstemän för närvarande uppbära i aflöning, förutom inqvarteringsersättning, Waldenström 6,000 kronor, Hedenskoug och Nisbeth hvar 3,600 kronor samt en hvar af Hjelm, Lychou, Stolpe och Beurling 2,100 kronor;

och har styrelsen, jemte tillkännagifvande, att äfven sistomförmälda fem tjenstemän med redbarhet och nit fullgjort hvad dem ålegat, föreslagit, att såsom årliga pensioner åt ifrågavarande 7 tjenstemän måtte äskas belopp, motsvarande:

för Waldenström och Hedenskoug två tredjedelar;

för Nisbeth fem tolfjedelar, och för hvardera af bokhållarne Hjelm, Lychou, Stolpe och Beurling fyra sjundedelar af den aflöning de för närvarande, utom inqvarteringsersättning, åtnjöte, eller för

Waldenström	kr. 4,000,
Hedenskoug ..	» 2,400,
Nisbeth.....	» 1,500,
Hjelm, Lychou, Stolpe och Beurling hvardera	» 1,200.

Då af hvad sålunda förekommit syntes otvetydigt framgå, att samtliga ofvanuppräknade tjänstemän vid statens jernvägsbyggnader, hvilkas långvariga verksamhet i statens tjänst af styrelsen väl vitsordats, icke längre vore i innehafvande eller andra befattningar vid dessa byggnader användbare, och derjemte till följd af ålder eller iråkad sjuklighet helt och hållet saknade eller blott i inskränkt mån egde förmåga att med arbete bidra till sitt och, der de vore gifte, de sinas uppehälle, samt rättvisa och billighet syntes bjuda, att, då de från statens tjänst afskedades, dem förunnades ett nödortfigt understöd, tillstyrkte statsrådet, att Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen medgifva, att en hvar af stationsingeniören Waldenström, materialförvaltaren Hedenskoug, nivellören Nisbeth samt bokhållarne Hjelm, Lychou, Stolpe och Beurling finge från och med månaden näst efter den, hvarunder han entledigades från anställning vid statens jernvägsbyggnader, åtnjuta från allmänna indragningsstaten årlig pension under sin återstående lifstid till det af styrelsen för statens jernvägsbyggnader föreslagna belopp, nemligen:

	för Waldenström	kr. 4,000,
	» Hedenskoug	» 2,400,
	» Nisbeth	» 1,500,
	» Hjelm	» 1,200,
	» Lychou	» 1,200,
	» Stolpe	» 1,200
och	» Beurling.....	» 1,200.

*Pension för
generaldirek-
tören C. G.
Beijer.*

Departementschefen, statsrådet Hederstierna anförde härefter:
»Sedan jag nu föredragit förslaget om pension för åtskillige vid statens jernvägsbyggnader anställda tjänstemän, torde det slutligen tillåtas mig att hos Eders Kongl. Maj:t hemställa, det framställning måtte aflåtas till Riksdagen om beredande af rätt till pension för chefen i styrelsen öfver berörda jernvägsbyggnader och i styrelsen för allmänna väg- och vattenbyggnader, generaldirektören m. m. Carl Gottreich Beijer.

Generaldirektören Beijer, som är född den 25 januari 1811, inträdde

i statens tjänst såsom sekundlöjtnant i flottan 1832, tjenstgjorde åren 1841—1855 såsom chef i södra väg- och vattenbyggnadsdistriktet och åren 1855—1862 såsom ledande ingenjör för södra stambanan, samt har på grund af nådigt förordnande innehaft alltifrån den 30 december 1862 chefskapet i styrelsen öfver statens jernvägsbyggnader och derjemte från den 10 augusti 1877 chefsambetet såväl i styrelsen för allmänna väg- och vattenbyggnader som för väg- och vattenbyggnadscorpsen. I nära tjugu år har således generaldirektören Beijer haft sig anförtrodd den ansvarsfulla ledningen och tillsynen öfver statens jernvägsbyggnader samt öfver de tid efter annan derunder verkställda omfattande jernvägsundersökningar, och under denna tid hafva blifvit bygda statsbanor till en längd af ej mindre än 136,5 mil och till en anläggningskostnad af omkring 110,000,000 kronor.

Generaldirektören Beijer, som uppnått en ålder af öfver 70 år och varit i statens tjänst anställd i nära 50 år, har visserligen i fråga om ålder och tjenstetid mer än uppfyllt de vilkor, som i allmänhet fordras för rätt till pension från allmänna indragningsstaten, men någon dylik rätt tillkommer honom i allt fall icke, enär de befattningar han innehar icke äro på ordinarie stat uppförda.

Vid sådant förhållande torde det emellertid tillhöra Konung och Riksdag att, såsom ett erkännande af det synnerliga nit och den utmärkta skicklighet generaldirektören Beijer ådagalagt under sin långvariga tjenstetid, särskildt i den viktiga befattningen såsom chef för statens jernvägsbyggnader, bereda honom rätt till pension; och jag hemställer därför i underdånighet, att Eders Kongl. Maj:t måtte föreslå Riksdagen att förklara generaldirektören Beijer berättigad att, då han ur statens tjänst afgår, varda å allmänna indragningsstaten uppförd till åtnjutande under sin återstående lifstid af en mot två tredjedelar af hans nuvarande aflöning svarande pension af i jernadt tal 9,000 kronor årligen, att utgå från och med månaden näst efter den, i hvilken entledigande varder honom beviljad.»

Uti hvad statsrådet Hederstierna sålunda hemställt instände statsrådets öfrige ledamöter.

Hans Maj:t Konungen behagade i nåder gilla hvad statsrådet beträffande de under nästförestående

Nionde hufvudtiteln: bil. 14.

två punkter upptagna ärenden tillstyrkt; och skulle protokollsutdrag härom öfverlemnas till finansdepartementet för iakttagande vid uppgörande af förslag till reglering af utgifterna under riksstatens nionde hufvudtitel.

Ex protocollo:

Axel Hegardt.

Utdrag af protokollet öfver ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 9 januari 1882.

Närvarande:

Hans Excellens Herr Statsministern Grefve POSSE,
 Hans Excellens Herr Ministern för utrikes ärendena Friherrre
 HOCHSCHILD,
 Statsråden: LOVÉN,
 VON STEYERN,
 Friherre VON OTTER,
 TAUBE,
 HEDERSTIERNA,
 HAMMARSKJÖLD,
 RICHERT,
 THEMPTANDER.

Vidare anförde statsrådet Hammarskjöld i fråga om vissa anslag under nionde hufvudtiteln:

»Hos Eders Kongl. Maj:t har förra lärarinnan vid slöjdskolan och tekniska skolan i Stockholm, enkan Johanna Carolina Weidenhayn, född Lundgren, i underdånighet anhållit om någon pension å allmänna indragningsstaten för sig och två oförsörjda döttrar; varande vid ansökningen fogade dels vederbörliga intyg, att sökanden, som är född den 2 oktober

Pension för lärarinnan vid Tekniska skolan i Stockholm Johanna Carolina Weidenhayn.

1822 och enka efter vågskrifvaren S. Weidenhayn, befinner sig i medellösa omständigheter, dels ock ett af styrelsen för tekniska skolan sökanden meddeladt tjänstebetyg af innehåll, att hon, som under tiden från den 1 oktober 1859 till den 31 maj 1881 upprätthållit undervisningen i gravyr i trä och inom sagda tid i 20 år äfven i gravyr i metall så väl vid slöjdskolan intill den 1 september 1879, i egenskap af öfverlärarinna, som ock, efter denna skolas reorganisation till teknisk skola, såsom extra lärarinna, under denna tid med skicklighet samt utmärkt ordning och nit fullgjort sina åligganden.

Öfver ifrågavarande ansökning har kommerskollegium, till följd af nådig remiss, infordrat yttrande af styrelsen för nämnda läroanstalt samt dermed jemte eget utlåtande inkommit.

Bemälda styrelse har — efter meddelande af redogörelse rörande sökandens tjänstgöring dels såsom öfverlärarinna och dels såsom extra lärarinna vid skolan äfvensom angående den årliga aflöning, som i sådant afseende henne tillkommit och hvilken från lägre belopp efter hand stigit till 1,150 kronor, som hon uppburit under de två sista läroåren — vidare förmält, att, då sökanden under 22 år haft anställning såsom lärarinna vid skolan och under denna tid, på sätt ofvanberörda tjänstebetyg innehöll, med skicklighet samt utmärkt ordning och nit fullgjort sina åligganden, samt dertill komme, att så väl de ifrågavarande läroämnenas öfverflyttning från den ordinarie undervisningen, hvilken de under de första 11 åren tillhört, till den extra ordinarie undervisningen, som ock den nyligen skedda indragningen äfven såsom extra läroämne af det dittills bibehållna ämnet gravyr i trä föranledts af omständigheter, hvilka, oberoende af hennes lärareverksamhet, tillkommit i samband med skolans tid efter annan försiggångna omdaning, styrelsen ansåge sig, på grund häraf och i betraktande jemväl af sökandens vitsordade medellöshet, böra tillstyrka, att hon måtte komma i åtnjutande af pension till det belopp, Eders Kongl. Maj:t kunde finna lämpligt.

För egen del har kommerskollegium anført, att, ehuru de för pensionering af statsmedel i allmänhet fastställda grunder visserligen icke lemnade omedelbart stöd för beviljande af den ifrågaställda pensionen, kollegium likväl, med afseende ej mindre å sökandens väl vitsordade lärareverksamhet och styrkta medellöshet, än ock derå, att uti ett af sökanden inlemnadt läkarebetyg blifvit intygadt, att hon af trägen sysselsättning med undervisning och arbete i xylografi fått sin synförmåga betydligt försvagad och af denna anledning samt till följd af sin framskridna

ålder mist största delen af sin arbetsförmåga, ansåge sig, jemväl i betraktande af hvad år 1880 blifvit för förre öfverläraren vid ifrågavarande skola J. Z. Blackstadius medgifvet, kunna i underdånighet hemställa, huruvida icke Eders Kongl. Maj:t skulle finna godt vidtaga åtgärd för beredande af något årligt understöd åt sökanden för hennes återstående lifstid.

I anledning af hvad sålunda förekommit, får jag i underdånighet tillstyrka, att Eders Kongl. Maj:t täcktes hos Riksdagen göra framställning derom, att förra lärarinnan vid slöjdskolan och tekniska skolan i Stockholm, enkan Johanna Carolina Weidenhayn, må från och med innevarande år under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten åtnjuta pension till belopp af 575 kronor årligen, motsvarande hälften af den aflöning hon under de senaste åren vid skolan uppburit.

Uti en till Eders Kongl. Maj:t ingifven skrift har öfverläkaren vid Stockholms hospital för sinnessjuka, medicine och filosofie doktorn samt kirurgie magistern Wilhelm Ferdinand Öhrström underdånigst anhållit, att, då han, som är född den 29 augusti 1821 och år 1851 utnämndes till andre hospitalsläkare i Vadstena samt år 1861 till sin nu innehafda befattning, efter att sålunda hafva i 30 år varit i rikets tjenst anställd såsom hospitalsläkare, vid nu uppnådda sextio lefnadsår manades att snart åt yngre och bättre krafter lemna den befattning, han innehade, men bestämmelse saknades angående hospitalsläkares pensionering, nådig framställning om pensionsrätt för sökanden vid afskedstagandet måtte till Riksdagen aflåtas; hvarvid sökanden uttalat den förhoppning, att, då hans aflöningsförmåner för närvarande utgjorde vid öfverläkarebefattningen 4,500 kronor i lön, jemte bostad och vedbrand, och vid det med nämnda befattning tills vidare förenade extra ordinarie professorsembetet i psykiatri vid Karolinska mediko-kirurgiska institutet 3,500 kronor i lön och 1,000 kronor i tjenstgöringspenningar, beloppet af den pension, som kunde varda sökanden tillerkänd, måtte, för att någorlunda motsvara nyssnämnda aflöningsförmåner, bestämmas till 5,000 kronor, helst sökanden till följd af vissa föreskrifna villkor i afseende å öfverläkarebefattningen varit beröfvad utvägen att genom enskild praktik bereda sig extra inkomster och sålunda i någon mån blifva för sin ålderdom oberoende af den nu sökta pensionsförmånen.

*Pension för
hospitalsöfver-
läkaren W. F.
Öhrström.*

Öfver denna ansökning har medicinalstyrelsen, efter erhållen remiss, sig yttrat och under vitsordande, att sökanden med nit och skicklighet samt utmärkt administrativ förmåga fullgjort sina viktiga och ansvarsfulla åligganden såsom öfverläkare vid Stockholms hospital, ansett tillfälle böra sökanden beredas att vid nu uppnådda lefnads- och tjänsteår afgå från denna befattning med pension å allmänna indragningsstaten samt föreslagit, att pensionen för Öhrström såsom öfverläkare måtte bestämmas till lika belopp med lönen för samma befattning eller 4,500 kronor, hvarför utan medicinalstyrelsen, i betraktande deraf att med öfverläkaretjensten äfven extra ordinarie professorssysslan vid Karolinska institutet måste frånträdas, anmärkt, hurusom en viss billighet syntes tala därför, att pensionen ökades med 500 kronor till det af sökanden ifrågakända belopp.

Statskontoret, hvars underdåniga utlåtande i denna fråga jemväl inforrats, har i ämnet anfört, bland annat, att, jemlikt nådigt bref den 2 juni 1876, extra ordinarie professorer vid Karolinska institutet äro berättigade att efter uppnådda 65 lefnadsår vid afskedstagandet från tjänsten åtnjuta pension å allmänna indragningsstaten till belopp af 2,500 kronor, men att deremot läkare vid rikets hospital icke genom allmän föreskrift tillförsäkrats pensionsrätt å nämnda stat, ehuru något tvifvel icke torde kunna ega rum derom, att pensionsförmån borde genom Riksdagens medverkan beredas dessa i statens tjänst anställda personer, då de, vid uppnådd pensionsålder eller dertill föranleda, om sjukdom eller andra afsevärda omständigheter skulle dertill föranleda, lemna sin befattning. Med afseende å de vilkor, som i nådiga brefvet den 12 november 1823 blifvit stadgade i allmänhet för civile embets- och tjänstemäns pensionsrätt å indragningsstat, nemligen att den afskedstagande skulle hafva hunnit en lefnadsålder af 65 år, tillbragt vid pass 40 år i statens tjänst och styrkt sig vara till helsan försvagad, förekomme väl i nu förevarande fall, att sökanden, såsom handlingarne utvisade, endast vore något öfver 60 år gammal och varit i statens tjänst anställd dels såsom uppbördsläkare å flottan under 3½ månader år 1849 och dels sedan den 24 april 1851 såsom hospitalsläkare, eller sammanlagdt en tid af nära 31 år, äfvensom att sökanden icke företett något intyg om försvagadt helsotillstånd; men då i detta hänseende, efter hvad medicinalstyrelsen yttrat, de med hospitalsläkaretjenst och isynnerhet öfverläkaretjensten vid ett större hospital, såsom Stockholms med 260 sjukplatser, förenade åligganden vore af den själsansträngande art, att innehafvaren af dylik tjänst, äfven om han icke kunde åberopa kroppslig sjukdom eller aftagande själskrafter, torde böra,

icke allenast för sin egen skull, utan fast mer för tjenstens och i likhet med hvad för provinsialläkare för närvarande funnes stadgadt, berättigas att afgå från tjensten med pension redan vid uppnådda 60 lefnadsår och efter 30 år såsom hospitalsläkare, har statskontoret, med biträdande af medicinalstyrelsens åsigt härutinnan, tillstyrkt framställning till Riksdagen om sökandens uppförande å allmänna indragningsstaten till åtnjutande af pension från och med månaden näst efter afskedstagandet; hvarjemte statskontoret hemställt, att pensionen måtte föreslås till samma belopp, som i sådant hänseende blifvit bestämdt för universitetens professorer och ordinarie professorer vid Karolinska institutet, eller till 4,500 kronor.

På grund af hvad sålunda blifvit i detta ärende anfördt, anser jag mig böra i underdånighet tillstyrka, att Eders Kongl. Maj:t tacktes hos Riksdagen göra framställning derom, att öfverläkaren Öhrström må från och med månaden näst efter den, då afsked från öfverläkarebefattningen jemte den dermed förenade extra ordinarie professorsbeställningen varder honom beviljadt, under sin återstående lefnad å allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension till belopp af 4,500 kronor, motsvarande hans nuvarande öfverläkarelön.

Till Eders Kongl. Maj:t har medicinalstyrelsen med underdånig skrifvelse den 26 september 1881 öfverlemnad en af direktionen för Göteborgs hospital insänd och förordad ansökning af sysslomannen vid nämnda hospital Sigfrid Emanuel Sjöberg, att åt honom måtte å rikets allmänna indragningsstat beredas lämplig pension efter afskedstagandet.

Af de till ärendet hörande handlingar inhemtas: att Sjöberg, som är född den 1 oktober 1820, blifvit år 1840 anställd i statens tjenst såsom extra ordinarie landskanslist samt 1851 befordrats till ordinarie landskanslist; att han den 29 mars 1858 blifvit af serafimerordensgillet utnämnd till syssloman vid Göteborgs hospital och den 8 juli 1872 transporterad till samma befattning vid Göteborgs nya hospital; att Sjöberg, enligt intyg af tillförordnade öfverläkaren vid hospitalet, är lidande af kronisk magkatarr och i öfrigt företer så försvagade kropps- och själskrafter, att han är oförmögen att sköta sin tjenst; samt att, efter hvad Sjöberg till stöd för sin begäran andragit, han, som under sin fyratioåriga anställning i statens tjenst icke kunnat göra några besparingar för fram-

*Pension för
hospitalsysslo-
mannen S. E.
Sjöberg.*

tida behof, ej egde andra tillgångar än lönen för sin och sin hustrus bergning.

För egen del har medicinalstyrelsen — jemte meddelande, att lönen för sysslomannen vid Göteborgs hospital utgjorde 2,300 kronor utom naturaförmåner, samt att Sjöberg, hvilken sedan ett år tillbaka, på grund af oförmåga till tjänstens bestridande, åtnjöte ledighet, derunder såsom bidrag till vikaries aflönande afstode en fjerdedel af sin lön — i underdånighet hemställt, att Eders Kongl. Maj:t täcktes till Riksdagen aflåta framställning om anvisande åt Sjöberg af ett belopp, motsvarande tre fjerdedelar af hans kontanta sysslomanna-aflöning, eller 1,725 kronor, att såsom årlig pension utgå, sedan han från hospitalets tjenst erhållit afsked.

Uti infordradt underdånigt utlåtande har statskontoret anført, att, ehuru Sjöberg väl ej kunde hänföras till de tjenstemän, som författningsenligt vore berättigade till pension å allmänna indragningsstaten, likväl och då han, hvilken redan tillbragt i statens tjenst den tid af 40 år, som för civile tjenstemän i allmänhet stadgats såsom vilkor för sådan rättighet, derjemte styrkt sig vid nu uppnådd ålder af sextioett år vara oförmögen att sköta sin tjenst, hvarifrån han icke skulle kunna afgå utan förmånen af pension, statskontoret ansåge skäl vara för handen, att denna förmån måtte honom beredas, på sätt medicinalstyrelsen föreslagit.

Med afseende å hvad sålunda förekommit, tillstyrker jag i underdånighet, det Eders Kongl. Maj:t behagade föreslå Riksdagen att på allmänna indragningsstaten bevilja sysslomannen Sjöberg en årlig pension af 1,725 kronor, att till honom från och med månaden näst efter den, då han erhåller afsked från hospitalets tjenst, under hans återstående lifstid utgå.»

Hvad föredragande departementschefen beträffande de under nästförestående tre punkter upptagna ärenden hemställt och föreslagit behagade Hans Maj:t Konungen, på tillstyrkande af statsrådets öfrige ledamöter, i nåder gilla; och skulle protokollsutdrag härom till finansdepartementet öfverlemnas till ledning vid författandet af Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående statsverkets tillstånd och behof.

Ex protocollo:

Carl Tornérhielm.

*Utdrag af protokollet öfver landtförsvarsärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 30
december 1881.*

Närvarande:

Hans Excellens Herr Statsministern Grefve POSSE,
Hans Excellens Herr Ministern för utrikes ärendena Friherre
HOCHSCHILD,
Statsråden: LOVÉN,
Friherre VON OTTER,
TAUBE,
HEDERSTIERRA,
HAMMARSKJÖLD,
RICHERT,
THEMPTANDER.

Departementschefen föredrog vidare följande ärenden rörande regle-
ring för år 1883 af de anslag å riksstatens nionde hufvudtitel, hvilka
röra landtförsvaret; och anförde dervid beträffande

Arméns pensionering:

»I fråga om beloppet af det kreditiv, som för år 1883 kan blifva
erforderligt för detta ändamål, har direktionen öfver arméns pensionskassa
*Kreditiv för
arméns pen-
sionering.*

uti underdånig skrifvelse den 28 sistlidne september meddelat, att, efter verkställd beräkning, uppgjord under enahanda förutsättning som hitintills, eller att samtliga i anseende till lefnadsåren pensionsberättigade afgå ur tjänst och inträda å pensionsstaten, samt med iakttagande tillika af så väl beräknad afgang genom dödsfall bland pensionstagarne, som den sannolika bristen i pensionskassans inkomster, skulle för år 1883 erfordras en summa af omkring 1,100,000 kronor; men att, med användande af det öfverskott, som antagligen komme att förefinnas å 1882 års kreditiv 900,000 kronor, förhöjning af sistnämnda belopp emellertid icke syntes blifva behöflig.

Jag hemställer derföre i underdånighet, det Eders Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen att, i likhet med hvad sistlidet år egde rum, såväl å extra stat för år 1883 anvisa ett kreditiv af 900,000 kronor, att användas dels till upprätthållande af arméns pensionskassas egen pensionering med nu fastställda pensionsbelopp, mot skyldighet för pensionskassan att afstå det för året densamma tillkommande förhöjda vederlag för de till statsverket indragna rusthållsafgifterna, och dels till fyllnadspensioner i enlighet med de af Riksdagen godkända grunder för sådana pensioners utgående; som ock medgifva, att hvad af de till pensioneringen under år 1882 anslagna medel kan blifva oanvänt må för det kommande årets pensionering användas.»

Uppå statsrådets öfrige ledamöters underdåniga tillstyrkan täcktes Hans Maj:t Konungen till alla delar gilla och bifalla hvad nu i afseende på regleringen af utgifterna under riksstatens nionde hufvudtitel blifvit af departementschefen föreslaget och hemställt; och skulle angående hvad Kongl. Maj:t sålunda i nåder beslutit utdrag af protokollet finansdepartementet meddelas, för att läggas till grund vid författandet af Kongl. Maj:ts proposition om statsverkets tillstånd och behof; hvarjemte de till dessa statsregleringsärenden hörande handlingar skulle vederbörande utskott tillhandahållas.

Ex protocollo:
Eugène Peyron.

Finansplanen.

*Utdrag af protokollet öfver finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 9 januari
1882.*

Närvarande:

Hans Excellens, Herr Statsministern Grefve POSSE,
Hans Excellens, Herr Ministern för utrikes ärendena Friherre
HOCHSCHILD,
Statsråden: LOVÉN,
VON STEYERN,
Friherre VON OTTER,
TAUBE,
HEDERSTIERNÄ,
HAMMARSKJÖLD,
RICHERT,
THEMPTANDER.

Härefter yttrade departementschefen, statsrådet Themptander:
De anslag Eders Kongl. Maj:t på de särskilda departementschefernes
föredragning beslutat äska af Riksdagen för år 1883 utgöra sålunda:
Bih. till Riksd. Prot. 1882. 1 Saml. 1 Afd.

Sammanfattning af utgifterna under hufvudtitlarne.

I hufvudtiteln:			
	ordinarie	1,338,000: —,	
II	„	3,751,000: —,	
	extra	45,000: —,	3,796,000: —,
III	ordinarie	613,800: —,	
	extra	4,500: —,	618,300: —,
IV	ordinarie	17,205,000: —,	
	extra	1,274,000: —,	18,479,000: —,
V	ordinarie	5,375,000: —,	
	extra	1,189,000: —,	6,564,000: —,
VI	ordinarie	4,424,160: —,	
	extra	1,330,840: —,	5,755,000: —,
VII	ordinarie	13,299,000: —,	
	extra	716,000: —,	14,015,000: —,
VIII	ordinarie	10,849,526: —,	
	extra	991,474: —,	11,841,000: —,
IX	ordinarie	2,430,000: —,	
	extra	900,000: —,	3,330,000: —,
			kronor 65,736,300: —.

*Utgifter utom
hufvudtit-
larne.*

Härtill kommer sista återstoden af det beviljade låneunderstödet för sänkning af sjöarne Hjelmaren och Qvismaren, hvilken bör utgå under år 1883,

„ 200,000: —,

*Riksgälds-
kontorets
ställning.*

I skrifvelse den 13 december 1881, som torde få biläggas dagens protokoll under litt. b., hafva fullmäktige i riksgäldskontoret lemnat uppgift å de riksgäldskontorets utgifter för år 1883, hvilka böra i riksstaten uppföras, hvarjemte fullmäktige i skrifvelse den 29 i samma månad meddelat, att då statskontoret under tiden, sedan förra skrifvelsen afläts, afbetalt ytterligare 1,000,000 kronor å sin skuld, till riksgäldskontoret för erhållen kassaförstärkning och derigenom minskat denna skuld från 10,000,000 kronor till 9,000,000 kronor, de i förra skrifvelsen beräknade utgifterna kunde minskas med ett belopp af 45,000 kronor, motsvarande $4\frac{1}{2}$ procent ränta å 1,000,000 kronor. Enligt fullmäktiges beräkning,

transport kronor 65,936,300: —,

	transport kronor	65,936,300: —,
vid hvilken jag icke har något att erinra, och med iakttagande af nyssberörda minskning af 45,000 kronor, utgöra riksgäldskontorets utgifter för år 1883: riksdags- och revisionskostnader samt aflöningar, m. m.,		
<i>förslagsvis</i>		620,800: —,
annuiteter å de fonderade statslånen samt räntor å öfrig statsskuld	12,219,252: —,	
med afdrag likväl af den undersamma år beräknade inkomst af ränte- och kapitalbetalningar	2,617,120: —,	
<i>förslagsvis</i>	9,602,132: —,	,, 10,222,932: —.
Summan af statsverkets utgifter för år 1883 uppgår således till.....		kronor 76,159,232: —.

Statsverkets tillgångar för den förevarande statsregleringen äro beräknade till..... kronor 78,680,000: —.

Efter afdrag af nyssnämnda utgiftssumma,..... ,, 76,159,232: —,

återstår ett belopp af..... kronor 2,520,768: —,

hvilket belopp torde få användas till förstärkande af statsverkets grundfond, i likhet med de vid 1881 års riksdag för sådant ändamål anslagna 1,501,700 kronor. Att använda öfverskott och behållningar från föregående statsregleringar till förstärkande af statsverkets grundfond och såmedelst till minskande af statskontorets behof af kassaförstärkning från riksgäldskontoret lärer oafvisligen påkallas af omsorgen att bereda tillgångar för återgåldande af det tillfälliga lån, 1879 års Riksdag bemyndigade riksgäldskontoret att upptaga i och för de till statskontoret gjorda försträckningarne. Den skuld, hvori statskontoret häftade till riksgäldskontoret utgjorde vid början af nästlidna år 14,500,000 kronor, hvaraf dock 1,500,000 kronor återbetaltes redan i mars månad, så att skulden minskades till det belopp af 13,000,000 kronor, hvarunder den under de föregående åren icke kunnat nedbringas. Under nästlidna år hafva emellertid ytterligare 4,000,000 kronor kunnat till riksgäldskontoret återgåldas, och skulden utgör nu, såsom redan är erinradt, 9,000,000 kronor, eller just det belopp riksgäldskontoret upptagit genom 1879 års till-

Statsverkets grundfond.

fälliga lån. Den yttersta tiden för infriandet af nämnda tillfälliga lån infaller under år 1885 och det kräves sålunda, att den under förra riksdagen vidtagna åtgärden att förstärka statsverkets grundfond fullföljes, såvida statskontoret skall kunna i behörig tid frigöra sig från den skuld till riksgäldskontoret, som föranledde behovet för sistnämnda verk af den tillfälliga upplåningen. Det lyckliga förhållande, att ett betydande öfverskott från föregående statsregleringar af ungefär 2½ millioner kunnat upptagas bland tillgångarne i den nu föreliggande staten, gör emellertid denna gång annan åtgärd obehöflig för grundfondens förstärkning än att dertill anvisa ett mot nämnda öfverskott ungefärligen svarande belopp, till nyss angifna siffra 2,520,768 kronor.

*Allmän
bevillning.*

Det har af nu nämnda skäl icke påfordrats att för år 1883 taga i beräkning någon särskild förhöjning i allmänna bevillningen, utan har inkomsten deraf, som i innevarande års riksstat är upptagen till 5,600,000 kronor, nu beräknats till endast 4,100,000 kronor; och torde Eders Kongl. Maj:t således för år 1883 af Riksdagen äska allmän bevillnings utgörande efter de grunder, som kunna finnas erforderliga för ernående af sistnämnda inkomstbelopp.

*Utgifter
utom
riksstat.*

På föredragning af chefen för civildepartementet *) har Eders Kongl. Maj:t förut i dag beslutat föreslå Riksdagen, att för år 1883 anvisa till utgående under samma år:

till nya byggnader och anläggningar, m. m. vid statens redan trafikerade jernvägar	kronor	300,000: —,
„ anskaffande af ny rörlig materiel, m. m. ...	„	1,500,000: —,
„ fullbordande af byggnader i Stockholm för statens jernvägstrafik	„	200,000: —,
„ fortsättande af statens jernvägsbyggnader i Norrland	„	2,000,000: —,
	tillsammans kronor	4,000,000: —.

Då dessa utgifter äro af natur att bära genom upplånta medel bestri- das, torde, i öfverensstämmelse med hvad förut egt rum, beloppet bära anvi- sas att utgå från riksgäldskontoret; och är jag i tillfälle meddela, att enligt fullmäktiges i riksgäldskontoret till mig afgifna förslagsberäkning öfver riks- gäldskontorets inkomster och utgifter från och med den 14 december 1881 till slutet af år 1883, sådana de på grund af Riksdagens redan fattade beslut ställa sig, kontoret vid sistnämnda års utgång skulle ega en behållning af 2,786,546 kronor 45 öre.

*) Se bil. till statsverkspropositionen: “Sjette hufvudtiteln“ [38. 39].

Uppå statsrådets tillstyrkande behagade Hans Maj:t Konungen bifalla hvad departementschefen sålunda hemställt och åt honom uppdraga att, sedan han erhållit protokollsutdrag om hvad som efter de öfriga departementens föredragning blifvit beslutadt med afseende å statsregleringen, uppsetta och till justering inför Kongl. Maj:t anmäla förslag till nådig proposition angående statsverkets tillstånd och behof i enlighet med Kongl. Maj:ts nu i ämnet fattade beslut.

Ex protocollo:

A. L. Fris.

Bil. litt. b.

Till Herr Statsrådet och Chefen för Kongl. Finansdepartementet.

Med anledning af eder skrifvelse den 14 sistlidne november hafva fullmäktige i riksgäldskontoret låtit upprätta och få härmed till eder öfverlemnade förslagsvis uppgjorda beräkningar öfver riksgäldskontorets sannolika ställning vid slutet af hvarterdera året 1881 och 1882 samt redan nu påräkneliga inkomster och utgifter år 1883.

Såsom vanligt äro i dessa beräkningar ej upptagna inkomster, utgifter och behållningar för de särskildt förvaltade fonderna, nemligen jernvägshypoteksfonden samt de fonderade statslånens liquidations- och amortissementsfonder; i följd hvaraf och då de utgifter, som af upplåningen för jernvägshypoteksfonden föranledts, böra af de till fonden ingående ränte- och kapitalbetalningar betäckas, i beräkningarne ej finnes bland utgifterna uppförd den andel af annuiteterna för 1875 och 1878 års lån, som belöper å de obligationer af nämnda lån, genom hvilkas försäljning medel till utlåningen från jernvägshypoteksfonden anskaffats.

Med den under innevarande år verkställda konverteringen af 1858 års lån, 1860 års $4\frac{1}{2}$ procents lån samt 1861, 1864 och 1866 års lån äro förenade åtskilliga dels redan af riksgäldskontoret bestridda, dels ytterligare förestående utgifter, bestående af den vissa utländska banker och bankirer tillkommande inlösningsprovision å de obligationer af nämnda lån, hvilka utomlands infriats, af riksgäldskontoret åliggande stämpelkostnad för obligationer af 1880 års lån, genom hvilkas försäljning medel till konverteringen anskaffats, äfvensom af den kursförlust, som vid indragningen af valutan för dessa försålda 1880 års obligationer uppkommit. Ej heller dessa utgifter hafva i de öfverlemnade förslagsberäkningarne upptagits. Fullmäktige anse nemligen nödigt, att i fråga härom

inhemta Riksdagens föreskrift om sättet, huru de redan hafda utgifterna i förevarande hänseende må böra riksgäldskontoret godtgöras och huru de återstående enahanda kostnaderna skola bestridas; och då fullmäktige härvid ansett samtliga berörda utgifter lämpligen kunna betäckas utan desamma uppförande på riksstaten, hafva fullmäktige saknat anledning att i de öfverlemnade förslagsberäkningarne uppföra dem. De konverterade, ofvan uppräknade lånens liqidations- och amortissemensfonder, hvilkas behållningar vid sistlidne års slut utgjorde 2,281,440 kronor 80 öre och kunna beräknas vid innevarande års slut hafva ökats med ytterligare omkring 100,000 kronor, öfverstiga nemligen vida ifrågavarande utgifter; och ämna fullmäktige till den härnäst sammanträdande Riksdagen göra framställning derom, att dessa fonder må dels till bestridda eller blifvande konverteringsutgifter få användas, dels med deras deretter återstående belopp åt riksgäldskontoret bevaras för mötande af sådana med det nya lånets förräntande och amortering gemenskap egande utgifter, som äro likartade med dem, hvilkas betäckande ursprungligen varit med liqidations- och amortissemensfondernas bildande afsedt och hvartill tillgång eljest skulle komma att saknas, helst de till parikurs beräknade årliga annuiteterna ej förstå till gäldande af kursförluster, inlösningsprovisioner m. m.

Vid slutet af sistlidne år, innan ännu känt var, om konvertering af 1858 års lån, 1860 års $4\frac{1}{2}$ procents lån och 1861 års lån komme att, med begagnande af den låneconsortiet i sådant afseende gifna optionsrätt, under innevarande år verkställas, uppgjordes i riksgäldskontoret och delgafs statskontoret en beräkning öfver de riksgäldskontorets utgifter år 1881, för hvilka riksgäldskontoret vore berättigadt att af statskontoret erhålla ersättning. Enligt denna beräkning, upprättad så noggrant som den då kunde anställas, utgjorde förenämnda utgifter, efter afdrag af de kapital- och räntebetalningar, som antogos under året komma att till riksgäldskontoret inflyta, 10,864,023 kronor 39 öre, att till riksgäldskontoret inbetalas med 800,000 kronor under januari månad, 2,600,000 kronor under mars, 2,300,000 kronor under maj, 700,000 kronor under juni, 2,500,000 kronor under september och 1,964,023 kronor 39 öre under november månad, allt innevarande år. Som emellertid statskontoret var i tillfälle att tidigare än å berörda terminer gälda dessa belopp, blefvo desamma af statskontoret till riksgäldskontoret förskottsvis inbetalta, så att sista andelen af detta förslagsanslag redan i början af maj månad var till riksgäldskontoret erlagdt. Det har sedermera visat sig, att ifrågavarande utgifter i verkligheten komma att ej obetydligt understiga ofvannämnda, vid slutet af nästlidne år beräknade belopp, och hafva fullmäktige fördenskull bland utgifterna år 1882 upptagit en återlevere

ring till statskontoret af dylika medel, hvilken för det närvarande, innan sig visat i hvad mån de påräknade inkomsterna för återstående delen af innevarande år komma att inflyta, ej kunnat antagas till högre belopp än 500,000 kronor, men måhända torde komma att uppgå till en något högre summa.

I riksstaten för år 1882 finnas annuiteter å de fonderade statslånen samt räntor å öfrig statsskuld förslagsvis uppförda till 12,399,794 kronor 70 öre, hvaremot dessa utgifter i den härmed öfverlemnade förslagsberäkningen för samma år kunnat upptagas till endast 12,277,283 kronor 18 öre. Skilnaden beror hufvudsakligen derpå, att statskontorets skuld till riksgäldskontoret för lemnad kassaförstärkning numera minskats. Vid riksstatens uppgörande utgjorde den 13,000,000 kronor, å hvilket belopp således beräknades en motsvarande ränteutgift för riksgäldskontoret. Sedan emellertid statskontoret under sistlidne oktober och innevarande december månader å berörda skuld afbetalt tillhoppa 3,000,000 kronor, har densamma numera nedgått till 10,000,000 kronor, i följd hvaraf riksgäldskontorets beräknade ränteutgift för berörda ändamål nu kunnat i motsvarande mån minskas.

Stockholm den 13 december 1881.

C. v. STOCKENSTRÖM. PER SAMZELIUS. ALB. ANDERSON.

J. NORDENFALK. A. V. ÅBERGSSON. C. G. HIERTA.

Herman Wikblad.

Förslagsberäkningar

öfver

riksgäldskontorets ställning

för tiden från och med den 14 december 1881 till och med år 1883.

Förslagsberäkning öfver riksgäldskontorets inkomster och

	Kronor.	ö.
Behållning den 14 december enligt riksgäldskontorets kassaräkning	1,026,002:	54.
Kapitalfordringar för tills vidare förräntade medel: mot revers eller depositionsbevis 1,591,400: —, ,, obligationer, efter inköpspris, ...	56,718:	25.
Hos utländske låneöfvertagare mot ränta inestående, för annuitetsliqvider afsedda medel	1,001,000: —, 2,649,118:	25;
	3,675,120	79
Inkomster:		
Kapital- och ränteinbetalningar å till vissa bestämda föremål anvisade låneunderstöd	1,222,200:	—.
Genom förräntande af inestående behållningar	6,900:	—;
	1,229,100	—
Af riksgäldskontoret inlösta konverterade obligationer, äfvensom inlösta räntekuponer, att ersättas dels af utländske låneöfvertagare dels genom upplåning, ...	1,042,954	70
	5,947,175	49
summa kronor	5,947,175	49

utgifter från och med den 14 december 1881 till årets slut.

		Kronor.	ö.
Utgifter:			
Förvaltningskostnader vid riksgäldskontoret	2,500: —.		
Riksdagskostnader	10,000: —.		
Kostnader för Riksdagens hus och bibliotek	3,000: —.		
Ränta å gamla 5- ⁰ / ₁₀₀ lånet, å konung Carl XIII:s hemgiftskapital samt å Göta och Södertelje kanalers reparationsfonder	11,403: 83;	26,903	83
<i>Vid 1876 års riksdag till utgående från riksgäldskontoret anvi- sade lån för enskilda jernvägar .....</i>	250,000: —.		
<i>Vid 1878 års riksdag till utgående från riksgälds- kontoret anvisadt anslag för anläggning af jernväg från Karlberg till Lilla Värtan, åter- stoden .....</i>	100,000: —.		
<i>Vid 1879 års riksdag till utgående från riksgälds- kontoret anvisadt anslag å högst 4,000,000 kronor för inköp af Hallsberg—Motala— Mjölby jernväg, d:o .....</i>	10,000: —.		
<i>Vid 1880 års riksdag till utgående från riksgälds- kontoret anvisade anslag: för statens jernvägsbyggnader i Norrländ .....</i>	225,000: —,		
„ anskaffande af rörlig materiel å norra stambanan norr om Storvik	700,000: —, 925,000: —;	1,285,000	
Beräknad behållning vid 1881 års slut		4,635,271	66
	summa kronor	5,947,175	49

Förslagsberäkning öfver riksgäldskontorets

	Kronor.	ö.
Beräknad behållning vid 1882 års början samt fordringar för tillsvidare förräntade medel	4,635,271	66
Inkomster:		
Kapital- och ränte-inbetalningar å till vissa bestämda föremål anvisade låneunderstöd	2,353,474: 70.	
Afbetalningar å lån till undsättningar inom Kronobergs och Kalmar län, i anledning af 1868 års missväxt, ...	1,120: —.	
Genom förräntande af inestående behållningar	50,000: —;	2,404,594 70
<i>Ersättning af statsverkets medel:</i>		
motstående för år 1882 upptagna riksdags- och revisionskostnader, aflöningar m. m., äfvensom annuiteter å de fonderade statslånen samt räntor å öfrig stats-skuld	12,898,083: 18,	
efter afdrag af den för riksgäldskontoret under samma år beräknade inkomst af ränte- och kapital-inbetalningar	2,404,594: 70;	10,493,488 48
Genom utlemnande af obligationer för 1879 års tillfälliga lån eller genom återbetalning från kongl. statskontoret till betäckande af riksgäldskontorets återstående fordran för lemnad kassaförstärkning	10,000,000: —,	
efter afdrag af redan upplånta	9,000,000: —;	1,000,000 —
transport	18,533,354	84

inkomster och utgifter år 1882.

	Kronor.	ö.
Utgifter:		
<i>Riksdags- och revisionskostnader samt aflöningar m. m.:</i>		
riksdags- och revisionskostnader	500,000: —,	
kostnader för Riksdagens hus	12,000: —,	
" " " bibliotek	2,000: —,	
löner, arvoden och expenser vid riksgäldskontoret	62,207: 50,	
löner å indragnings- och pensionsstat vid d:o	22,792: 50,	
aflöning, resekostnad och expenser för justitieombudsmannen och hans expedition	21,800: —;	620,800: —.
<i>Annuiteter och räntor:</i>		
till H. M. Konungen	300,000: —,	
anslag till ränta och amortissement å de fonderade lånen:		
1860 årslån emot premieobligationer	293,000: —,	
1868 års lån	1,096,410: —,	
transport	1,389,410: —;	300,000: —;
		620,800: —;

	Kronor.	ö.
transport	18,533,354	84
Vid 1880 års riksdag medgifven upplåning för jernvägsbyggnader ..... 6,800,000: —.		
Vid 1881 års d:o d:o ..... 4,050,000: —; 10,850,000: —,		
efter afdrag af redan upplånta 7,048,725: 21;	3,801,274	79
transport	22,334,629	63

	Kronor.	ö.
transport 1,389,410: —, 300,000: —; 620,800: —;		
1870 års lån 925,000: —,		
1872 ” ” 1,166,726: —,		
1875 ” ” 1,650,000: —,		
1876 ” ” 1,816,000: —,		
1878 ” ” 1,076,942: 48,		
1880 ” ” 3,335,904: —; 11,359,982: 48,		
ränta å 1879 års tillfälliga lån för betäckande af kassa-förstärkning till kongl. statskontoret äfvensom å ytterligare upplåning för samma ändamål, tillhopa 10,000,000 kronor, å 4½ procent	450,000: —,	
ränta å ny upplåning för andra ändamål	150,000: —,	
ränta å gamla 5 procents lånet, å konung Karl XIII:s hemgiftskapital samt å Göta och Södertelje kanalers reparationsfonder ..	17,300: 70; 12,277,283: 18;	12,898,083 18
<i>Återleverering till kongl. statskontoret:</i>		
af till riksgäldskontorets förvaltning öfverlemnad kassabehållning	1,000,000: —,	
återleverering till kongl. statskontoret af derifrån för mycket öfverlemnade medel till bestridande af annuitetsliqvider m. m.	500,000: —;	1,500,000 —
Vid 1880 års riksdag till utgående från riksgäldskontoret anvisadt tomtregleringslån åt staden Hudiksvall		100,000 —
	transport	14,498,083 18

	Kronor.	ö.
transport	22,334,629	63
<u>summa kronor</u>	<u>22,334,629</u>	<u>63</u>

		Kronor.	ö.
	transport	14,498,083	18
<i>Vid 1881 års riksdag till utgående från riksgäldskontoret anvisade anslag och lån:</i>			
till statens jernvägsbyggnader i Norrland ..	2,500,000: —,		
„ utförande af nya byggnader och anläggningar vid statens redan trafikerade jernvägar.....	350,000: —,		
„ uppförande af byggnader i Stockholm för statens jernvägstrafik	200,000: —,		
„ låneunderstöd för enskilda jernvägar.....	1,000,000: —;	4,050,000	—
Beräknad behållning vid 1882 års slut.....		3,786,546	45
	summa kronor	22,334,629	63

Förslagsberäkning öfver riksgäldskontorets

	Kronor.	ö.
Beräknad behållning vid 1883 års början samt fordringar för tillsviðare förräntade medel	3,786,546	45
Inkomster:		
Kapital- och ränte-inbetalningar å till vissa bestämda föremål anvisade låneunderstöd	2,566,000: —.	
Afbetalningar å lån till undsättningar inom Kronobergs och Kalmar län i anledning af 1868 års missväxt	1,120: —.	
Genom förräntande af innestående behållningar	50,000: —;	2,617,120 —
<i>Ersättning af statsverkets medel:</i>		
motstående för år 1883 upptagna riksdags- och revisionskostnader, aflöningar m., m., äfvensom annuiteter å de fonderade statslånen samt räntor å öfrig statsskuld	12,885,052: —,	
efter afdrag af den för riksgäldskontoret under samma år beräknade inkomst af ränte- och kapital-inbetalningar	2,617,120: —;	10,267,932 —
transport	16,671,598	45

inkomster och utgifter år 1883.

		Kronor.	ö.
Utgifter:			
<i>Riksdags- och revisionskostnader samt aflöningar m. m.:</i>			
riksdags- och revisionskostna- der	500,000: —,		
kostnader för Riksdagens hus	12,000: —,		
" " " bib- liotek	2,000: —,		
löner, arfvoden och expenser vid riksgäldskontoret	62,207: 50,		
löner å indragnings- och pen- sionsstat vid d:o	22,792: 50,		
aflöning, resekostnad och ex- penser för justitieombuds- mannen och hans expedi- tion	21,800: —;	620,800: —.	
<i>Annuiteter och räntor:</i>			
till Hans Maj:t Konungen	300,000: —,		
anslag till ränta och amortis- sement å de fonderade lå- nen:			
1860 års lån emot premie- obligatio- ner.....	293,000: —,		
1868 års lån	1,096,410: —,		
transport	1,389,410: —;	300,000: —;	620,800: —;
		— —	—

	Kronor.	ö.
transport	16,671,598	45
summa kronor	16,671,598	45

	Kronor.	ö.
transport 1,389,410: —; 300,000: —; 620,800: —;		
1870 årslån 925,000: —,		
1872 „ „ 1,149,315: —,		
1875 „ „ 1,650,000: —,		
1876 „ „ 1,816,000: —,		
1878 „ „ 1,076,914: 30,		
1880 „ „ 3,315,312: —; 11,321,951: 30,		
ränta å 1879 års tillfälliga lån för betäckande af kassaförstärkning till kongl. statskontoret äfvensom å ytterligare upplåning för samma ändamål, tillhopa 10,000,000 kronor, å 4½ procent	450,000: —,	
ränta å medgifven och beräknad, men ännu icke verkställd upplåning	175,000: —,	
ränta å gamla 5 procents lånet, å konung Karl XIII:s hemgiftskapital samt å Göta och Södertelje kanalers reparationsfonder	17,300: 70; 12,264,252: —;	
	12,885,052	—
Vid 1881 års riksdag till utgående från riksgäldskontoret anvisadt låne-understöd för enskilda jernvägar	1,000,000	—
Beräknad behållning vid 1883 års slut	2,786,546	45
	summa kronor	16,671,598 45

Statsverkspropositionens justering.

*Utdrag af protokollet öfver finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 13 januari
1882.*

Närvarande:

Hans Excellens, Herr Statsministern Grefve POSSE,
Hans Excellens, Herr Ministern för utrikes ärendena Friherre
HOCHSCHILD,
Statsråden: LOVÉN,
VON STEYERN,
TAUBE,
HEDERSTIERNA,
HAMMARSKJÖLD,
RICHERT,
THEMPTANDER.

Departementschefen, statsrådet Themptander uppläste härefter till justering ett, i öfverensstämmelse med Kongl. Maj:ts förut fattade, af statsrådet enhälligt tillstyrkta beslut, uppsatt förslag till Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående statsverkets tillstånd och behof.

Hans Maj:t Konungen täcktes, enligt statsrådets underdåniga tillstyrkande, i nåder gilla berörda förslag, sådant det finnes detta protokoll bilagdt; och skulle i enlighet dermed omförmälda nådiga proposition till Riksdagen aflåtas.

Ex protocollo:

Hugo Malm.
